

Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського
Служба інформаційно-аналітичного забезпечення
органів державної влади (СІАЗ)

Резонанс

Передрук матеріалів дозволяється лише
після погодження з СІАЗ: siaz@pochta.ru

№ 8

4 лютого 2014 р.

РЕЗОНАНС

Бюлетень матеріалів оперативної інформації електронних видань

Додаток до журналу “Україна: події, факти, коментарі”

№ 8 2014

Для керівників та їхніх референтів

Засновники:

Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського
Служба інформаційно-аналітичного забезпечення
органів державної влади (СІАЗ)

Головний редактор

В. Горовий, д-р іст. наук, проф., заступник гендиректора НБУВ

Редакційна колегія:

Т. Гранчак, Ю. Половинчак, Л. Чуприна

Заснований у 2003 році
Виходить двічі на тиждень

Адреса редакції:

НБУВ, просп. 40-річчя Жовтня, 3, Київ, 03039, Україна

Тел. (044) 524-25-48, (044) 525-61-03

E-mail: siaz@pochta.ru

www.nbu.gov.ua/siaz.html

Передрук — тільки з дозволу редакції

© Національна бібліотека України
імені В. І. Вернадського, 2014

ЗМІСТ

У центрі уваги	3
-----------------------------	----------

Аналітичний ракурс

Тарасенко Н.

Мюнхенська конференція з питань безпеки: українська тема – серед головних.....	5
---	----------

Горовая С., Гранчак Т.

Затягнутий кризис и угроза раскола	16
--	-----------

Законодавча влада	29
--------------------------------	-----------

Виконавча влада	43
------------------------------	-----------

Політика	52
-----------------------	-----------

Економіка	72
------------------------	-----------

Економіка України в контексті світових кризових тенденцій.....	78
---	-----------

Міжнародний круглий стіл на тему: «Демократичний процес і загроза радикалізму в Україні»

3 лютого Президент В. Янукович взяв участь у засіданні Міжнародного круглого столу на тему: «Демократичний процес і загроза радикалізму в Україні», яке відбулося у Верховній Раді України.

«Сказати “ні” екстремізму, радикалізму, розпалюванню ворожнечі в суспільстві, в основу якої покладено політичну боротьбу за владу», – закликав В. Янукович під час зустрічі з учасниками заходу.

Говорячи про останні події під час масових акцій, В. Янукович з жалем зазначив, що такі прояви мають місце. «Якби певний період часу тому хтось про це сказав, ми не повірили б. На жаль, це у нас відбувається. Вандалізм, який ми бачимо під час захоплення державних установ, і заклики, які звучать, нагадують уроки тієї давньої історії. Нам би не хотілося, щоб, не дай Боже, це колись іще повторилося», – підкреслив В. Янукович.

У цьому зв'язку він назвав актуальним проведення круглого столу. «Величезна вдячність, що ви об'єдналися в цю організацію і проводите величезну роботу, яка, я впевнений, об'єднує людей у співтовариство здорових людей, позбавлене нацизму, расизму, ксенофобії», – зазначив Президент.

Зі свого боку колишній Президент В. Ющенко, виступаючи під час круглого столу, висловив принципово інші побоювання, зокрема стосовно можливої зовнішньої агресії через нестабільну ситуацію в Україні. «У ХХ ст. ми шість разів проголошували суверенну незалежну Україну, і п'ять разів її втрачали з однієї причини: зовнішня агресія», – сказав В. Ющенко.

На думку экс-президента, на території України розігрується геополітична карта, а гравцями виступають ЄС і Росія.

«Українську карту розігрують дві концептуальні політики – євродемократизм і євроінтеграція та московська політика. Це геополітика цілого континенту. Але нація свій вибір зробила. Тому кожний, хто бажає українській нації злагоди, має працювати над створенням національного круглого столу», – сказав В. Ющенко.

Також, В. Ющенко вважає, що в Україні немає антисемітизму на політичному рівні. «В Україні не існує політичного антисемітизму. Україна прийняла у себе найбільшу єврейську діаспору світу. На українських етнічних землях проживає найбільше євреїв. Тому я не є прихильником, щоб штучно творити теми, які є, можливо, на побутовому рівні. На політичному ж проблеми антисемітизму не існує», – заявив В. Ющенко.

При цьому при згадці про екстремізм, він зазначив, що не підтримує обговорення тем, які штучно створюються на побутовому рівні. Він також назвав неправдивими повідомлення російських телеканалів про прояви фашизму в Україні. «В останні тижні на московських каналах розказують про фашизм в Україні. Це велика неправда. 30 листопада студенти вийшли з одним бажанням – підтримати європейський курс, який перед цим 12 місяців декларувала влада. І це був мирний протест», – сказав колишній Президент України. На його думку, призупинення Кабміном підготовки підписання Угоди про асоціацію з ЄС створило умови, за яких багато людей почали почуватися обдуреними.

На закінчення В. Ющенко сказав, що тільки за допомогою проведення загальнонаціонального круглого столу можна вирішити політичну кризу в Україні.

У свою чергу перший Президент України Л. Кравчук під час круглого столу наголосив, що в Україні відсутній неонацизм, водночас є звуження прав опозиції. «...Є проблеми звуження можливості опозиції ефективно працювати у парламенті. І потім це вилилося на вулиці. Тому боротьба з фашизмом, нацизмом без аналізу прорахунків влади не дасть користі, а лише загострить ситуацію», – вважає Л. Кравчук.

На його переконання, правий і лівий екстремізм існує там, де відбувається звуження демократії. «Де немає демократичної

Конституції, там з'являються диктаторські режими, з'являється нацизм. Це неправда, що в нас нацистська і фашистська держава.

Окремі прояви не формують картину в цілому. Тому винувати, що Україна найбільш фашизована держава, – я відкидаю це з порогу. Потрібно говорити про вихід з політичної кризи, а не про фашизм», – сказав Л. Кравчук (*Офіційне інтернет-представництво Президента України* (<http://www.president.gov.ua/news/30040.html>), *NEWSru.ua* (<http://www.newsru.ua/ukraine/03feb2014/prezidenti.html>). – 2014. – 3.02).

АНАЛІТИЧНИЙ РАКУРС

Н. Тарасенко, мол. наук. співроб. СІАЗ НБУВ

Мюнхенська конференція з питань безпеки: українська тема – серед головних

31 січня – 2 лютого в Мюнхені відбулася традиційна щорічна конференція з питань безпеки. Вона стала ювілейною, 50-ю з часу заснування цього форуму. Мюнхенську конференцію започаткували 1963 р., у розпал «холодної війни», як засідання представників оборонних відомств країн-членів НАТО. Тоді зустріч високих представників країн-членів НАТО в Мюнхені була присвячена виключно конфлікту між Заходом і Сходом. Відтоді Мюнхенська конференція з питань безпеки неодноразово змінювала свій профіль. Сьогодні – це міжнародний дискусійний форум, що збирає політиків, дипломатів, військових, бізнесменів, наукових і громадських діячів з десятків країн (учасниць НАТО і Євросоюзу, а також держав, що відіграють важливу роль на світовій арені – Росії, Китаю, Японії, Індії та ін.).

Порядок денний конференції включає такі актуальні питання світової політики, як протидія міжнародному тероризму,

реформування ООН і НАТО, урегулювання ситуації в гарячих точках, зміцнення регіональної й глобальної безпеки, вирішення кризових ситуацій у певних країнах. Як зазначають оглядачі, часто на цій конференції можна почути доволі відверті позиції політиків, оскільки цей форум не належить до офіційних державних заходів, а являє собою приватну зустріч впливових людей світу.

Центральними темами попередньої, 49-ї Мюнхенської конференції з питань безпеки стали ситуація в Сирії, близькосхідне врегулювання, іранський атом, а також криза в Малі. У форумі брали участь понад 400 представників світової політичної та економічної еліти.

Цьогоріч у форумі взяли участь сотні представників світової політичної та економічної еліти, серед яких 20 глав держав й урядів і близько 60 міністрів закордонних справ й оборони. До Мюнхена прибули також Генсек ООН Пан Гі Мун, генсек НАТО Андерс Фог Расмуссен, глава МЗС РФ С. Лавров, держсекретар США Д. Керрі, голова Пентагону Ч. Гейгел.

Уряд ФРН у Мюнхені представляли міністр оборони Урсула фон дер Ляйєн, глава МЗС Ф.-В. Штайнмайєр, міністр внутрішніх справ Томас де Мезьєр, а також близько 60 депутатів бундестагу. Для висвітлення конференції до Мюнхена з'їхалося близько 700 журналістів з усього світу.

Україну на форумі представляв в. о. міністра закордонних справ Л. Кожара. Також запрошення отримали представники опозиції В. Кличко, А. Яценюк і П. Порошенко.

Конференцію відкрив її голова – колишній заступник міністра закордонних справ ФРН В. Ішінгер, слідом за ним виступив німецький федеральний президент Й. Гаук. Він заявив, що його країна має відігравати більшу й рішучішу роль у світових кризах.

Під час Мюнхенської конференції з безпеки відбулося 15 панельних дискусій, а також близько 250 двосторонніх зустрічей. Центральними темами першого дня форуму стали питання близькосхідного врегулювання, сирійська криза й проблема безпеки в кіберпросторі.

У рамках обговорення ситуації в Сирії з доповідями виступили спецпредставник ООН і ЛАД по Сирії Л. Брахімі й глава сирійської Національної коаліції А. Джарба.

У другий день форуму, серед іншого, обговорювалися проблеми регіональної стабільності, зміцнення євроатлантичного співробітництва, безпека в Центральній і Східній Європі, перспективи розвитку сфери міжнародної безпеки, проблеми енергобезпеки й клімату, а також питання регулювання кіберпростору, зокрема в контексті так званої «справи Сноудена».

Водночас однією з топ-тем на Мюнхенській конференції з безпеки стала ситуація в Україні. Під час панельної дискусії на тему: «Глобальна сила та регіональна стабільність з фокусом на центральну та східну Європу» свої думки щодо подій в Україні озвучили представники ЄС, США й Росії. Між дипломатами США і ЄС, з одного боку, з іншого – Росії відбувся обмін гострими репліками стосовно майбутнього України. Так, президент Європейської ради Г. ван Ромпей заявив, що «майбутнє України належить ЄС», а державний секретар США Дж. Керрі повідомив, що США підтримують «бій України за демократію». Між тим, міністр закордонних справ Росії С. Лавров звинуватив країни Заходу в подвійних стандартах стосовно протестів в Україні.

Держсекретар США Дж. Керрі під час свого виступу на форумі заявив, що сьогодні ніде боротьба за демократичне майбутнє Європи не є більш важливою, ніж в Україні. Він зазначив, що в багатьох частинах Східної Європи й Балкан спостерігається «тривожна тенденція» – «прагнення людей знову розтоптують на догоду корумпованим олігархічним інтересам, які використовують гроші, щоб придушити політичну опозицію за незгоду, купити політиків і медіа та послабити незалежність судової системи». «Переважає більшість українців прагне жити вільно в безпечній і процвітаючій країні. Вони борються за право спілкуватися з партнерами, які допоможуть їм реалізувати їхні устремління», – наголосив Дж. Керрі.

У репліці, зверненій до Росії, держсекретар США зазначив: «Сполучені Штати і ЄС солідарні з народом України в цій

боротьбі. Росія та інші країни не повинні дивитися на європейську інтеграцію своїх сусідів як на програшний варіант. Фактично уроки останніх півсотні років полягають у тому, що ми можемо досягти набагато більшого, коли Сполучені Штати, Росія і Європа спільно працюватимуть. Майбутнє не повинно бути лише разом з однією країною, і тим більше воно не може бути вимушеним вибором».

Натомість міністр закордонних справ Росії С. Лавров у своєму виступі заявив, що «Україні нав'язують вибір і Росія не буде частиною цього процесу». С. Лавров звинуватив країни Заходу в подвійних стандартах щодо подій в Україні. Він запитав: «Що спільного між підбурюванням до насильницьких вуличних протестів і демократією? Чому ми не чуємо про засудження тих, хто захоплює державні будівлі та нападає на правоохоронців, використовує расистські та антисемітські гасла?»

С. Лавров також зазначив: «Коли Дж. Керрі каже, що Україна має обирати з ким бути – з цілим світом, чи з однією країною, Керрі – з усім його досвідом і здоровим глуздом – не та людина, від якої світ очікував почути подібну пропаганду».

В. о. міністра закордонних справ України Л. Кожара під час свого виступу наголосив, що європейська інтеграція є головним пріоритетом подальшого розвитку України, і висловив впевненість у тому, що європейський шлях не суперечить розвитку ефективного співробітництва з Російською Федерацією. Він також висловив стурбованість зростанням рівня екстремізму в нашій країні. Л. Кожара запевнив у готовності української влади до подальших ефективних переговорів з метою остаточної стабілізації внутрішньополітичної ситуації в Україні.

У рамках візиту до Німеччини для участі в роботі Мюнхенської конференції з питань безпеки в. о. міністра закордонних справ України Л. Кожара провів ряд зустрічей.

Під час зустрічі з главою МЗС ФРН Ф.-В. Штайнмайером сторони обговорили внутрішньополітичну ситуацію в Україні й підтвердили важливість зусиль зі стабілізації ситуації в Україні з метою уникнення будь-яких проявів насильства. Глава

зовнішньополітичного відомства України поінформував німецького колегу про кроки, які здійснюються з цією метою.

Генерального секретаря ОБСЄ Л. Заньєра Л. Кожара запевнив, що Україна активно долучатиметься до роботи організації в рамках трійки ОБСЄ. Враховуючи результати українського головування, сторони домовилися спільно працювати над просуванням порядку денного організації. З цією метою в рамках конференції буде проведена спільна зустріч Л. Кожари, діючого голови ОБСЄ, президента й голови департаменту закордонних справ Швейцарії Д. Буркхальтера і генсека ОБСЄ.

Генеральному секретарю ООН Пан Гі Муну Л. Кожара повідомив про останні кроки Президента В. Януковича, спрямовані на стабілізацію ситуації в Україні. Пан Гі Мун, за інформацією прес-служби Президента України, дав високу оцінку діям В. Януковича, спрямованим на вирішення політичної кризи. Він також підкреслив важливість збереження позитивної динаміки в нормалізації ситуації, підкресливши ключову роль керівництва України.

Віце-прем'єру й міністру закордонних справ Словацької Республіки М. Лайчаку Л. Кожара повідомив про останні кроки уряду України, спрямовані на стабілізацію внутрішньополітичної ситуації в країні. Крім того, було підтверджено налаштованість керівництва України продовжувати тісний діалог з представниками опозиції. Під час зустрічі Л. Кожара підтвердив також важливість якнайшвидшого врегулювання політичної кризи в Україні за столом переговорів, підкреслив необхідність неухильного виконання досягнутих домовленостей і наголосив на неприпустимості проявів екстремізму в будь-яких формах. Також міністри обговорили питання двостороннього співробітництва.

Міністра закордонних справ Нідерландів Ф. Тиммерманса Л. Кожара поінформував про внутрішньополітичну ситуацію в Україні та запевнив у твердій налаштованості керівництва на вирішення політичної кризи мирними засобами. Міністр закордонних справ Нідерландів висловив розуміння складнощів нинішньої ситуації, підкресливши необхідність

демонстрації відповідальності усіма учасниками переговорного процесу. Як підкреслив Ф. Тиммерманс, Нідерланди, як і ЄС у цілому, глибоко зацікавлені в якнайшвидшому врегулюванні ситуації в Україні й готові надавати необхідну підтримку. Під час зустрічі було також обговорено подальший діалог між Україною і ЄС.

З новим головою Комітету із зовнішніх справ німецького бундестагу Н. Реттгеном глава українського МЗС обговорив внутрішньополітичну ситуацію в Україні та домовився про подальші контакти, у тому числі про можливий візит Н. Реттгена в Україну.

Під час зустрічі з єврокомісаром Ш. Фюле Л. Кожара повідомив про кроки, що вживаються керівництвом України для стабілізації політичної ситуації в державі. Також були обговорені подальші кроки в рамках діалогу Україна – ЄС.

Особливу увагу під час зустрічі з міністром закордонних справ Російської Федерації С. Лавровим було приділено обговоренню внутрішньополітичної ситуації в Україні. У цьому контексті було наголошено на неприпустимості будь-якого зовнішнього втручання у процес мирного врегулювання, а також на необхідності поважати право українців самостійно вирішувати питання розвитку своєї країни.

Присутні на Мюнхенській конференції представники української опозиції у свою чергу також провели ряд зустрічей зі світовими лідерами, за результатами яких зробили ряд гучних заяв. Зокрема, лідер партії УДАР В. Кличко на зустрічі з Генсеком ООН Пан Гі Муном заявив, що представники міжнародних організацій і впливові політики могли б стати посередниками й гарантами в переговорах опозиції з Президентом В. Януковичем. Він поскаржився, що В. Янукович не дотримується зобов'язань, порушує домовленості й не демонструє зацікавленості в урегулюванні ситуації в країні.

У рамках Мюнхенської конференції В. Кличко також зустрівся з президентом Європарламенту М. Шульцом, міністром закордонних справ Німеччини Ф.-В. Штайнмайером, держсекретарем США Дж. Керрі і його помічницею В. Нуланд.

Народний депутат України, співголова Комітету з парламентського співробітництва між Україною і ЄС П. Порошенко у свою чергу зустрівся з верховним представником ЄС з питань політики та безпеки К. Ештон, єврокомісаром Ш. Фюле, головою Комітету закордонних справ Європарламенту Е. Броком, сенатором Конгресу США Дж. МакКейном і міністром закордонних справ Литви Л. Лінкявічусом. «Фактор дестабілізації політичної ситуації в Україні, фактор згортання демократичних процесів і насильство на українських вулицях, яке застосовується проти громадян нинішньою владою, об'єднав Європу та об'єднав світ у готовності до рішучих кроків щодо припинення насильства й забезпечення демократії», – наголосив він.

За словами П. Порошенка, світові політики обурені поведінкою української влади щодо ставлення до українців. «Упевнений, що застосування кроків, які плануються вже в найближчі тижні, сприятимуть деескалації конфлікту в Україні», – зауважив народний депутат України.

Крім того, під час зустрічей було зазначено, що першочерговим для України має бути проведення конституційної реформи, яка зробить неможливим у майбутньому застосування сили проти мирних громадян, тиск на суди, які заарештовують незаконно людей тощо. «Також треба підготувати всі механізми для забезпечення вільних виборів і врешті-решт підписати Угоду про асоціацію з Європейським Союзом», – переконаний П. Порошенко.

Він зазначив, що світова спільнота обурена подіями в Україні, а ситуація з Д. Булатовим викликала ряд критичних заяв із закликами до української влади щодо забезпечення прав, здоров'я й життя громадян. Під час зустрічі з міністром закордонних справ Литви Л. Лінкявічусом було проведено телефонну розмову з президентом Литви Д. Грибаускайте й досягнуто домовленості про те, що Литва прийме на лікування постраждалого лідера Автомайдану Д. Булатова.

П. Порошенко також оголосив про створення міжнародної слідчої комісії для розслідування злочинів влади на акціях Євромайдану. «Саме для цього в Страсбурзі в середу-четвер

ми повинні сформувати, після резолюції ПАРЄ, незалежну слідчу міжнародну комісію. Вона повинна працювати в Україні й установити злочинні факти знуцання з українського народу», – заявив П. Порошенко. Він також додав, що опозиція вже призначила своїх представників у комісію, як і Євросоюз. «Генеральний секретар Ради Європи вже призначив досвідчену людину, колишнього голову Міжнародного суду», – сказав П. Порошенко. Він закликав владу призначити своїх представників для участі в розслідуванні міжнародної комісії.

Лідер «Батьківщини» А. Яценюк у Мюнхені заявив, що Україні нагально потрібен «план Маршалла» для стабілізації політичної й економічної ситуації у державі. Як сказав він журналістам у кулуарах конференції, Україна нині переживає «час великих викликів, дуже драматичний час» і потребує «не просто словесної підтримки, а реальної допомоги».

Серед заяв А. Яценюка про результати поїздки одними з найбільш помітних стали обіцянки про фінансову допомогу Україні, на яку нібито готова піти Європа. Україні для стабілізації ситуації необхідно щонайменше 15 млрд дол., заявив А. Яценюк після зустрічі з держсекретарем США Дж. Керрі й чиновниками ЄС у рамках Мюнхенської конференції. Водночас, наголосив він, такий пакет може бути запропонований тільки новому українському уряду, якщо нова українська опозиція після конституційної реформи отримає всю повноту влади. «Це і широка програма підтримки МВФ, і макрофінансова допомога ЄС та інших міжнародних інститутів», – зазначив А. Яценюк. «Якщо відбудеться конституційна реформа, Україна зможе отримати економічний пакет не для уряду В. Януковича, а для Української держави, якщо українська опозиція отримає всю повноту відповідальності за справи в країні. Ми не беремо участі в торгах за посаду Прем'єр-міністра, і не потрібно купувати опозицію посадою. Якщо йдеться про те, що треба врятувати країну і цей уряд не здатен це робити, то ми готові це робити, але за умови виконання чотирьох пунктів», – наголосив він.

Перший пункт, за його словами, – це припинення насильства. Другий – звільнення заручників, яких узяла сьогоднішня

українська влада. Третій – розслідування фактів викрадення, побиття, тортур і вбивств українців. Четвертий пункт, за словами опозиціонера, – це проведення конституційної реформи, «негайне повернення до того, що Україна стане парламентсько-президентською республікою, зі зменшенням повноважень діючого Президента». А. Яценюк також зазначив, що для виконання цих пунктів є пропозиція про створення додаткової комісії, де представники ООН брали б участь як спостерігачі.

Що це за допомога й на яких підставах вона буде надаватися нашій державі, а головне – хто буде розплачуватися згодом за цими боргами, опозиціонер не уточнив, обмежившись лише обтічною фразою. «Ми звернулися до наших західних партнерів, що нам потрібна фінансова допомога, але коли ми говоримо “нам”, то це народу України. Ми поїхали до наших західних партнерів з фінансовим планом, і вони готові допомогти народу України», – заявив А. Яценюк.

Можливо, ідеться про заяву верховного представника ЄС із закордонних справ К. Ештон, зроблену в інтерв'ю виданню *Wall Street Journal*, що Євросоюз і Сполучені Штати Америки працюють над великим планом фінансової допомоги Україні. Ці дії, за її словами, спрямовані на надання допомоги Україні в перехідний період, коли тимчасовий уряд може розпочати політичні й економічні реформи перед призначеними нині на 2015 р. президентськими виборами.

Обсяг допомоги «буде немаленьким», сказала К. Ештон. Умови цієї допомоги не потребуватимуть укладення Києвом довгострокової угоди з Міжнародним валютним фондом, додала вона. К. Ештон зазначила, що пакет може складатися не тільки з грошей, а може містити також інвестиційні зобов'язання й інші пропозиції.

Утім, президент Центру антикризових досліджень Я. Жаліло припускає, що анонсована фінансова підтримка Євросоюзу та США на адресу України навряд чи буде безповоротною і, швидше за все, досить чітко пов'язана з певними умовами. Насамперед це може бути активізація виплат за зовнішнім держборгом, які у 2014–2015 рр. становитимуть близько 8 млрд дол. Крім того, частина коштів може бути

спрямована на покриття дефіциту бюджету, хоча, можливо, це і не буде занадто явним.

Якщо говорити про програму технічної допомоги, це можуть бути гроші, виділені міжнародними організаціями на вдосконалення якоїсь із гілок влади, перебудову роботи якихось міністерств, підтримку підприємництва або ж реорганізацію правоохоронних органів. Також можливий кредит, пов'язаний з реконструкцією комунальних мереж, інфраструктури тощо. Пакет підтримки може включати не тільки гроші, а й інвестиційні зобов'язання, інші пропозиції. Дуже цікаво зрозуміти, чи готова Європа насправді йти на обсяги допомоги, які порівнюються з російськими. Причому реалізація її пропозицій означала б створення певного балансу між головними джерелами зовнішньої підтримки України, тобто між Заходом і Росією. Але при цьому кожне з джерел хоче бути впевненим у своєчасному поверненні своїх коштів. Це ж, у свою чергу, передбачає певні політичні «побажання».

Голова правління Інституту української політики К. Бондаренко підкреслив, що «насправді гроші були обіцяні не опозиції, а Україні. Не було ніякої чіткої прив'язки щодо того, що ЄС може виділити гроші тільки тоді, коли опозиція прийде до влади. Євросоюз будь-які фінансові переговори завжди веде не з опозицією, а тільки з владою.

Крім того, європейці дають гроші не просто так. Імовірно, вони даватимуть кошти під цільові проекти і, швидше за все, з чіткою прив'язкою до підписання Угоди про асоціацію. Зазвичай такі домовленості підписуються таким чином: Україна підписує Угоду про асоціацію, ЄС збирає того ж дня конференцію країн-донорів, які під час цього засідання заявлять, яким чином необхідно передавати гроші й на що. Будуть узгоджені всі моменти: яка сума буде передана негайно, яка через місяць, через півроку, яка через рік; якою буде схема погашення боргів, це будуть інвестиції чи кредити. Після того як Угоду буде ратифіковано українською стороною, відбувається перший транш і далі запускається графік траншів і графік погашення. У цій ситуації не грає ніякої ролі, хто є Президентом, а хто – Прем'єр-міністром. Тут ідеться про відносини між Україною і Європейським Союзом.

Про фінанси, які можуть бути виділені. Поки що гіпотетичні фінанси. Ідеться про те, що Україна повинна продемонструвати стабільність. Тобто спочатку Україна повинна знайти внутрішній консенсус між опозицією і владою, між Майданом і владою, після цього вийти на підписання Угоди про асоціацію, і тільки тоді можна буде говорити про отримання грошей. Тобто немає точної прив'язки, що А. Яценюк привіз гроші чи А. Яценюку пообіцяли гроші. Просто він брав участь у конференції. Там він зустрівся з кількома єврокомісарами, з кількома особами, які відповідають за цей напрям. Йому окреслили цей план. І А. Яценюк вирішив зробити заяву.

Поки рано говорити про те, чим це відгукнеться для України. Ми не знаємо, які умови виставляються, які відсотки, що буде гарантією для Заходу. Але опозиція сьогодні не є тією стороною, якій видають кредити, особливо багатомільярдні».

І все ж підсумки Мюнхенської конференції з питань безпеки дають певні надії для України, вважає экс-міністр закордонних справ України В. Огризко. Він переконаний, що прозвучали позитивні заяви, які в разі конкретних дій з боку України можуть втілитися в реальну допомогу від ЄС. Зокрема, єврокомісар з питань розширення та політики добросусідства Ш. Фюле на Мюнхенській конференції з безпеки висловив думку про те, що Європейський Союз має пообіцяти Україні перспективу членства в Союзі. «Якщо ми серйозно маємо намір допомогти Україні та іншим країнам колишнього Радянського Союзу, то угода про асоціацію має бути лише першим кроком з нашого боку. ... Ми не зможемо допомогти цим країнам без використання найпотужнішого інструменту – розширення. Не можна просто запропонувати їм угоду про асоціацію з ЄС і сказати при цьому, що це ніколи не дасть їм можливості стати членом Євросоюзу. ЄС має бути більш рішучим», – сказав Ш. Фюле.

«Усе розпочинається із заяв. Якщо заяви є позитивними, вони дають якусь певну надію і перспективу. Те, що ми чули, залишає таку надію. Треба сподіватися, якщо вдасться повернутися до Конституції 2004 р. і сформувати перехідний уряд професіоналів, тоді питання про фінансову та будь-яку іншу допомогу стане реальним», – вважає В. Огризко.

На думку экс-міністра закордонних справ, заплановані чергові візити в Україну верховного представника ЄС з питань політики та безпеки К. Ештон і заступника держсекретаря США В. Нуланд, міністрів закордонних справ європейських держав говорять про те, що попередні досягнуті домовленості не були виконані українською владою. «Це говорить про те, що представники ЄС і США намагаються зіграти роль посередників, тих, хто допомагає прийняти адекватні, цивілізовані, демократичні рішення, тому ці візити є, безумовно, корисними. Але ще кориснішими були б конкретні рішення і ЄС, і США, щоб спонукати владу йти демократичним шляхом, а не авторитарним», – додав В. Огризко.

Українські експерти стверджують: тільки обговорення на форумі в Мюнхені політичної кризи не вирішить, але для політиків це шанс почути об'єктивні думки іноземних колег, перевірити свою переконливість і щирість заяв на критично налаштованій аудиторії.

Наступна Мюнхенська конференція з безпеки відбудеться 6–8 лютого 2015 р., повідомив директор форуму В. Ішингер. За його словами, Мюнхенський форум нещодавно очолив рейтинг експертно-аналітичних центрів світу, який складає університет Пенсильванії на основі опитування декількох тисяч учених й експертів.

**С. Горвая, науч. сотр. ФПУ НБУВ, канд. наук по соц. коммуникациям
Т. Гранчак, зав. отделом «СІАЗ» НБУВ**

Затянувшийся кризис и угроза раскола

Сегодня общественно-политический кризис в Украине вновь выдвигает на повестку дня вопросы, связанные с территориальной целостностью государства. Так, в румынской прессе появились намеки на то, что их страна претендует на прежние свои земли. Влиятельный ежедневник Adevarul («Правда») призвал власти страны «защитить соотечественников, проживающих на территории Украины» и вернуть

«бывшие румынские территории» – Северную Буковину, Герцевский округ и Южную Бессарабию, сообщают СМИ, ссылаясь на румынское издание.

В статье говорится: «Украина находится на пороге гражданской войны. Совсем не исключен раздел страны на проевропейский Запад и пророссийский Восток... Украина – искусственное, неоднородное государство, появившееся на руинах СССР, с почти 24-летней историей, в отношении которого Румыния имеет самые большие территориальные претензии, может разделиться надвое совсем в недалеком будущем. Конфликт с проевропейской оппозицией, разрешаемый насильственной администрацией Януковича, тихо сползает к реальной гражданской войне» (<http://www.russkie.org/index.php?module=fullitem&id=31587>, 27.01.2014).

Обращает на себя внимание то, что появление подобных высказываний в центральной прессе Румынии сигнализирует о действительной возможности реальной вооруженной интервенции.

О такой возможности также говорит и президент Фонда реальной политики (Realpolitik), эксперт В. Прохвятилов. «То, что в случае дальнейшей хаотизации на Украине Румыния не замедлит вторгнуться как минимум в Молдавию и Приднестровье, вряд ли подлежит сомнению. А без поддержки российской армии приднестровцы не справятся с превосходящими силами агрессоров. И кто сможет помешать румынам пойти дальше, аннексировав спорные регионы Украины?» – считает эксперт (<http://nvdaily.ru/info/19576.html>, 28.01.2014).

По его мнению, Польша также может двинуть свое войско – в Галицию, на Западную Украину. Для усмирения разбушевавшихся нацистов. И это будет поддержано западным общественным мнением. В итоге в дальнейшем, армии интервентов могут занять практически все захваченные мятежниками города и регионы, прогнозирует В. Прохвятилов.

При этом гражданское движение «Болгары Украины» высказало обеспокоенность по поводу периодически звучащих из Бухареста призывов вернуть Румынии «исторические земли». Об этом говорится в заявлении движения. «Особое

возмущение вызывает циничное подогревание шовинистических страстей в румынской прессе сегодня в тот момент, когда Украина переживает масштабный политический кризис... Подло воспользовавшись ситуацией, ряд румынских общественных объединений выступили с предложением ввести войска на “исторические” земли Румынии, т. е. в Украину и Молдову», – говорится в заявлении.

В движении подчеркнули, что Румыния не имеет права заявлять о каких-либо потерянных территориях (<http://for-ua.com/ukraine/2014/01/28/113508.html>, 28.01.2014).

В данной ситуации обращает на себя внимание также то, что на территориях Западной Украины местное население на протяжении многих лет получало паспорта Румынии и Венгрии. «Официальных данных о количестве выданных паспортов нет. Украинские чиновники неофициально говорят минимум о 30 тыс., румынская сторона настаивает, что документов в 10 раз меньше», – говорит руководитель Института украинской политики К. Бондаренко (<http://mignews.com.ua/ru/articles/154097.html>, 27.01.2014).

СМИ пишут также о том, что сегодня многие украинские румыны и венгры и сами не против отколоться от охваченной кризисом Украины и готовы принять новую власть. «Румыны быстро навели бы здесь порядок, коррупции и беспредела стало бы меньше», – рассуждает предприниматель из Измаила Игорь, который пять лет живет с румынским паспортом. СМИ также цитируют жителя Килийского района Андрея: «У меня нет румынской корочки, но я хочу, чтобы сюда пришли румыны. Многие считают, что жить тогда станет лучше, люди смогут выехать в Европу на работу».

СМИ сообщают, что этнические венгры также с радостью присоединились бы к соседнему государству. Следует напомнить, что националистическая партия «Йоббик» обещала поддержку в подписании Соглашения об ассоциации с ЕС в обмен на создание в Украине венгерского административного округа.

С повышенным вниманием следят за развитием событий в Украине и в Турции. В случае дальнейшей дестабилизации политической ситуации в стране Турция может рассчитывать

на переход под ее управление Крыма. Как передает авторитетное турецкое издание *Ныггюет*, турецкая сторона опирается на договоры, подписанные между Российской и Османской империями. Согласно документам, Крым может находиться в составе России, не провозглашая независимость и не переходя под власть третьей стороны. В случае нарушения пунктов полуостров возвращается к Турции. Как отмечается в материале издания, в 1991 г., после распада СССР и возникновения независимой Украины, Турция уже имела формальное право вернуть себе Крым.

«Однако правительство Турции, которое тогда возглавлял Тургут Озал, учитывая геополитические изменения на севере Турции и изменения общей мировой конъюнктуры, не стало отстаивать эту позицию. Турция ограничилась только тем, что потребовала восстановления прав крымских татар, проживающих в Крыму в меньшинства», – цитируют СМИ выдержку из публикации. В то время Турция не посчитала нужным предъявлять претензии и ограничилась требованием восстановления прав крымских татар. В условиях нынешней ситуации полуостров может захотеть вернуться в состав России, но для этого необходимо провозглашение независимости, чем и воспользуется Анкара, заявив свои претензии (<http://komtv.org/20326-smi-turciya-polozhila-glaz-na-krym>).

Отдельного внимания в связи с территориальным аспектом ситуации в стране заслуживает российский фактор. В случае обострения угрозы выхода Украины из-под российского влияния, помимо Крыма, который Кремль традиционно склонен считать зоной своего особого внимания, к сфере российских интересов могут также быть отнесены Донецкая, Луганская, Харьковская, Днепропетровская, Черкасская, Запорожская, Николаевская, Одесская области. Перспектива Киева зависит от ситуации в Полтавской и Черниговской областях. Дополнительной пикантности вопросу придает тот факт, что Россия является одним из гарантов территориальной целостности Украины.

В этом контексте показателен прогноз российской газеты «Взгляд» в материале от 29 января, согласно которому, «в случае распада Украины на северо-запад и юго-восток ... совершенно

естественным выглядит сценарий, при котором юго-восточная часть Украины примкнет со временем к России». (<http://www.vz.ru/world/2014/1/29/670224.html>).

Мнение о том, что существует опасность возможного вмешательства российских войск в ситуацию Украины высказал украинский политолог А. Палий. «Им даже не нужно будет переходить границу, нужно будет лишь надеть украинскую форму», – говорил он, имея в виду дислоцированные не территории Украины российские подразделения. При этом эксперт особо подчеркнул, что в силовых структурах Украины действуют российские спецслужбы, а почти все руководители силовых структур Украины родились в России.

Симптоматичны в связи с такими предположениями высказывания российских чиновников и экспертов, материалы СМИ и комментарии в социальных медиа.

О том, что глубокий политический кризис в Украине «может иметь тяжелые последствия для украинского народа, государственности и территориальной целостности Украины» говорится, в частности, в заявлении Совета Федерации Федерального собрания РФ – верхней палаты российского парламента.

О возможном расколе страны в случае дальнейшего обострения ситуации в Украине заявил также глава думского комитета по делам СНГ Л. Слуцкий. «Если эта ситуация столь же бесконтрольно будет развиваться, к сожалению, это может привести к расколу страны», – сказал он.

Л. Слуцкий отметил, что о таком развитии ситуации «даже не хотелось бы говорить». Однако сегодня очевидно, что ситуация не контролируется ни легитимной властью Украины, ни теми силами оппозиции, которые фактически отходят в сторону, дистанцируются от происходящего, «делают вид, что они ни при чем».

Депутат О. Лебедев, выступая 22 января от имени фракции «Единая Россия» в ходе обсуждения заявления Госдумы РФ по ситуации в Украине, заявил об опасности «гражданской войны и раскола Украины по югославскому принципу». «Мы обязаны не допустить раскола страны, но не

вмешиваясь во внутренние дела суверенного государства», – подчеркнул О. Лебедев.

В то же время другой депутат Госдумы РФ, член комитета по безопасности, верховный атаман союза казачьих войск России и зарубежья, В. Водолацкий на пресс-конференции во вторник, 28 января, прямо заявил о том, что казачьи войска Дона, Кубани и Терека смогут оказать помощь казакам Запорожья справиться с беспорядками в Украине. «Дон, Кубань и Терек – это близкие к Запорожскому войску территории. И, если казаки Запорожья обратятся к нам за помощью, то мы немедленно ее окажем. Мы должны учитывать наши братские отношения», – сказал В. Водолацкий. Он отметил, что национальная безопасность Украины связана и с Россией, так как около 7 млн российских граждан находятся на украинской территории.

Лидер ЛДПР В. Жириновский, в соответствии с его высказываниями, поддерживает введение российских войск на территорию Украины. По его словам, он бы «это приветствовал». «Я уже даже определил, эту задачу можно поставить Псковской дивизии ВДВ. Эти ребята сейчас бы заняли все ключевые посты», – сказал В. Жириновский (<http://ru.tsn.ua/politika/zhirinovskiy-hochet-vvedeniya-rossiyskih-voysk-v-ukrainu-346263.html>).

Позднее в эфире телеканала «Россия» политик заявил: «Сегодня наш клиент в Киеве – уважаемый Виктор Федорович Янукович. Он вам покажет жару, когда закончится Олимпиада. Вы еще узнаете, что такое Янукович. Сейчас он заболел на всякий случай. А потом раздастся голос: “Патронов не жалеть!”. И мы дадим патроны. Вместо денег мы дадим патроны» (<http://censor.net.ua/v268904>).

Отвечая на реплику украинского обозревателя А. Чаленко о том, что на Востоке и Юге Украины формируются отряды самообороны против Майдана, и на его призыв к россиянам «не оставлять их», В. Жириновский предложил: «Если вам мешают на Востоке и Юге, пусть администрация в Донецке обратится к нам официально, и мы попросим наше руководство встать на защиту русских на Юге и Востоке Украины».

Однопартиец В. Жириновского Р. Худяков дополнил тезис. «Если хотите помочь, проведите референдум, вступите в Российскую империю и мы поможем», – сказал он. При этом лидер ЛДПР добавил, что Россия будет помогать только Восточной Украине – без Западной. Если первая станет отдельным государством (<http://www.pic.com.ua/buzyna-i-chalenko-v-moskvi-vmovlyaly-zhyrynovskoho-daty-patroniv-i-hroshej2.html#sthash.3Qe7jg3d.Wjy73KGc.dpuf>).

В свою очередь основатель и генеральный директор Фонда национальной энергетической безопасности (ФНЭБ) К. Симонов считает, что выйти из нынешнего кризиса с помощью прежних сценариев уже не получится. «Поэтому для успокоения ситуации в будущем Москва должна честно признать, что Украина как единая страна существовать не может, начать публично поднимать вопрос о разделении Украины и, возможно, уже совершать какие-то технические действия в этом направлении», – заявил К. Симонов.

Политолог признал, что на первом этапе реализация предлагаемого им сценария только подольет масла в огонь, но «стратегически это единственный для Украины вариант избавления от перманентного Майдана, который, словно горящий торфяник, постоянно прорывается». Этнически, культурно и, что самое главное, экономически Украина, по выражению К. Симонова, уже является разделенной страной: «Весь Восток страны экономически привязан к России, весь Запад – к Европе».

Директор ФНЭБ уверен, что Украина вовсе не обречена на гражданскую войну по примеру Югославии. «Это далеко не самый вероятный вариант развития ситуации», – отметил эксперт и напомнил, в частности, «безболезненный», по его словам, раздел Чехословакии.

Подобную мысль, как ни странно, высказал и украинский политолог и журналист В. Скачко, который одним из сценариев возможного развития событий в Украине назвал «мирное уконституцирование наметившегося раскола. То есть мирный раздел страны на два (три?) образования. Например, по чехословацкому образцу. Или путем референдума по

всей стране или же в каждом субъекте, чтобы максимально была учтена точка зрения живущего там населения. Потом регионы объединяются по интересам и продолжают дальнейшее существование уже в независимом режиме» (<http://regnum.ru/news/russia/1760558.html#ixzz2rrw0t0UM>).

«Конечно, в России есть очень много политических сил, которые хотели бы, чтобы Украина раскололась, – со своей стороны признает заместитель директора Института стран СНГ В. Жарихин. – Но в то же время российскому государству, с моей точки зрения, сейчас, в нынешней ситуации, когда России нужно лет 5–10 спокойствия на своих границах, этого раскола Украины не нужно».

Официальный Кремль не поддерживает разговоры о расколе Украины, но подчеркивает свою готовность оказать помощь в урегулировании кризиса, не уточняя, правда, при этом формат такой помощи. Так, министр иностранных дел России С. Лавров заявил 21 января: «Я не хотел бы поддерживать провокационные разговоры насчет раскола Украины», отметив, что Москва готова помочь в урегулировании кризиса в соседней стране, если такая просьба поступит из Киева (в этом контексте весьма симптоматичны и заявления российской стороны о возможности оказания помощи Приднестровью).

Маловероятным сценарием считает возможность введения российских войск в Украину экс-посол США С. Пайфер. «Я считаю, что вряд ли российские военные проведут интервенцию, потому что в России есть люди, которые будут предостерегать тех, которые поддерживают введение войск, поэтому я думаю, что прямого военного вмешательства не будет», – сказал С. Пайфер. Он также добавил, что только подписание Соглашения об ассоциации с Евросоюзом может содействовать решающей потере влияния России на постсоветском пространстве.

Иного мнения придерживается европарламентарий от Литвы В. Ландсбергис, который накануне на заседании рабочей группы фракции Европейской народной партии Европарламента высказал свою точку зрения по поводу ситуации в Украине и политическом влиянии России на происходящие процессы. «Позволит ли Россия стать Украине демократией?

Ситуация говорит о том, что Россия использует шантаж, чтобы хотя бы отчасти “забрать” территории, угрожая сейчас отобрать Крым. Это доказал пример Грузии, а сейчас и Украина оказывается в похожей ситуации», – сказал В. Ландсбергис.

Примечательно, что подобную версию ранее высказывал российский экономист, экс-советник президента В. Путина А. Илларионов. Он, в частности, обратил внимание на то, что в информационном пространстве появился почти позабытый термин – «раскол Украины»: «развал Украины» (Первый канал), «оранжевый раскол» и даже «начало гражданской войны». Хотя никаких объективных оснований для раскола Украины не было: не только Запад и Центр, но даже Восток и Юг Украины в середине 2013 г. поддерживали курс власти на евроинтеграцию.

По мнению А. Илларионова, антиукраинская кампания России напоминает абхазскую и южноосетинскую в Грузии. Главными ее элементами является жесткая оппозиция российских властей проевропейским настроениям, создание антиевропейских плацдармов на территории атакуемой страны, использование конфликтов для максимальной дестабилизации политической и экономической ситуации.

Эксперт считает весьма вероятным еще большее давление на Киев со стороны Кремля в течение ближайшей недели. «Россия возобновила торговую и информационную войну против Украины. Сейчас уже идет задержка товаров через Украину на 10–15 дней. Со всех телевизионных каналов каждый день обрушиваются тонны пропагандистских материалов о том, что в Украине осуществляется государственный переворот, после которого к власти придут фашисты и неонацисты. Целью этого переворота, здесь я буквально цитирую, является “геноцид и уничтожение русского населения”», – сказал А. Илларионов.

Параллельно с этим, по словам экс-советника В. Путина, Россия увеличивает свое присутствие в Украине, в частности, в Луганской области и Крыму. «Донские казаки вступили в Луганскую область для того, чтобы защитить русское население Восточной Украины, а байкерские клубы “Ночные вол-

ки” и “Казачи Волгограда” направили своих членов в Севастополь для его защиты от разбушевавшихся молодчиков. Все это производит впечатление массивной, хорошо подготовленной кампании, которая только начинается и будет идти по нарастающей в течение ближайших 7–10 дней», – отметил он.

По словам эксперта, у России есть три возможных сценария развития событий в Украине.

«Первый, базовый, сценарий предусматривает установление контроля над всей Украиной. Это был бы наиболее приемлемый вариант. Второй сценарий, который сейчас вышел на первый план и о котором сейчас говорят все прокремлевские политики и политологи, – это федерализация или конфедерализация Украины. При осуществлении такого проекта нужно будет установить контроль над промосковской частью страны. И, наконец, третий сценарий. Его будут реализовывать, если не удастся осуществить первых два. Это установление контроля над Крымом, Луганской и, возможно, частью Сумской области. То есть в тех районах, где преобладает русское население», – сказал он (<http://gordonua.com/news/politics/Illarionov-V-techenie-nedeli-Rossiya-nachnet-totalnoe-davlenie-na-Ukrainu-7816.html>).

А. Илларионов считает, что для России сейчас абсолютно неважно, кто будет назначен Премьер-министром Украины, поскольку «решение уже принято и операция разворачивается».

По его словам, давление может быть уменьшено только в случае назначения на этот пост А. Ключева или В. Медведчука. «В случае назначения кого-то из них, Москва может уменьшить давление на Украину за счет того, что они сами, а не Кремль, будут выполнять российскую программу», – предположил эксперт.

Напомним, что еще в середине декабря минувшего года А. Илларионов в контексте видения им российской стратегии в отношении Украины прогнозировал: «Нельзя исключить и классических провокаций спецслужб – того, что в ближайшее время в Украине могут раздаться непонятные выстрелы, произойти неясного происхождения взрывы, одни граждане могут обнаружиться погибшими, другие – пропасть без вести»

(<http://112.ua/politika/rossiya-vedet-grandioznuyu-bitvu-za-kiev-eks-sovetnik-putina-3618.html>).

В русле таких заявлений примечательно, что французский новостной телеканал France24 продемонстрировал интернет-ролик, который, как сообщает телеканал, вызвал настоящий переполох в Украине. Инцидент произошел в г. Николаев. Журналист местного телеканала попытался выяснить, к какому подразделению принадлежат несколько человек, одетых в военную униформу, но без знаков различия. Те в свою очередь уклонились от ответов. Они заявили, что «вызваны для охраны общественного порядка» и памятника Вечный огонь, и удалились. В этот момент у них на спинах оказалась отчетливо видна аббревиатура «ССО», отмечает телеканал. Именно она и спровоцировала появления целого ряда слухов.

France 24 сообщает, что на данный момент есть две теории относительно этого отряда. Согласно первой, они являются бойцами Сил специальных операций Украины. В 2011 г. представители вооруженных сил заявили о намерении создать такое подразделение, однако до сентября прошлого года никакой информации о нем не появлялось. На вопрос о том, были ли созданы эти войска, министр обороны Украины ответил уклончиво, признав лишь, что от этих планов не отказались.

Впрочем, в социальных сетях и блогосфере более распространена другая версия, уточняет телеканал. Часть украинцев уверена, что это сотрудники Сил специальных операций России, и видео доказывает, что российские спецслужбы действуют на территории Украины и помогают подавлять протесты. При этом France 24 отмечает, что на данный момент нет никаких доказательств, что люди на видео – действительно граждане России.

Тем не менее, эти слухи уже переросли в опасения, что Россия пытается сокрушить украинское протестное движение. Бывший министр обороны Украины А. Гриценко открыто заявил, что российские спецслужбы следят за акциями протеста в Киеве. Российское посольство опровергло эти заявления, назвав их «провокацией».

В контексте вышеизложенных рисков украинская элита должна четко осознать, что оставаться в статусе элиты и иг-

рать влиятельную роль как в стране, так и на международной арене, она сможет, лишь сохранив единое государство Украина. На сегодня, к сожалению, такого осознания не наблюдается, либо же политики склонны преуменьшать опасность раскола страны. На высоком государственном уровне делаются заявления, не способствующие стабилизации ситуации и исключению внешнего вооруженного вмешательства в дела суверенного государства. В частности депутат Верховной Рады от Партии регионов О. Царев заявил: «Война, которая сегодня идет на Украине – это война с Россией на территории Украины». «Я призываю Россию не делать вид, что проблемы не существует. Россия уже 20 лет не занималась Украиной. За это время Украиной достаточно плотно занимались другие страны. Развернутая сеть неправительственных организаций, прозападные журналисты и активисты серьезно влияют на ситуацию в Украине. Именно поэтому сегодня по команде США и Европейского Союза могут начаться протесты. И в тот же момент, если поступит команда, протест прекратится», – заявил политик «Русской службе новостей».

Показательна в этом контексте также сепаратистская инициатива, с которой выступил ряд севастопольских политических и общественных организаций 25 января на первом заседании организованного ими «Координационного совета».

Согласно принятому ими документу, в случае отстранение от власти В. Януковича «русский город-герой Севастополь... выйдет из правового поля Украины». Они также заявили, что «отставные офицеры советской армии» сформируют в Севастополе молодёжные боевые группы для «охраны правопорядка». Власть в городе они планируют передать самопровозглашенному «Народному Вече».

«Координационный совет» г. Севастополь также поделился своими планами на будущее. Оказалось, что они простираются далеко за пределы городской повестки. Так было заявлено о намерении «инициировать создание федеративного государства Малороссия с ориентацией на Россию», и подготовлены тексты соответствующих обращений к органам власти украинских регионов, общественным объединениям территорий,

а также властям Российской Федерации, Европейского Союза и лидерам мирового сообщества.

О поддержке инициатив «Координационного совета» заявили следующие организации – Русская политическая партия «Русь единая», Координационный совет русских организаций Таврии и Севастополя, «Русская община Севастополя», Русское движение «За единую Русь», Русская община «Соболь», Русское молодёжное движение «Русский Севастополь», Черноморская казачья сотня, Правозащитная организация «Фонд Храмова», МОО «Дирекция культурных и образовательных программ», «Союз русского народа», Русское национальное движение «За Русь единую», Всекрымское движение избирателей «За Республику Крым».

По мнению большинства отечественных экспертов и политиков, раскол страны действительно возможен, хотя и крайне нежелателен.

Так, Н. Козырев, председатель Общественного комитета по защите конституционных прав и свобод граждан (Луганск), считает: «Гипотетически раскол возможен, – если буде введено Чрезвычайное положение. О необходимости объявления ЧП заявляют, например, в Крыму. Да и наши луганчане стараются бежать впереди паровоза.

Чрезвычайное положение полностью парализует гражданскую активность населения. Но, уверен, общество не воспримет полицейского режима... В итоге на Востоке страны могут повториться сепаратистские съезды депутатов, наподобие Северодонецка 2004 г. Они призовут на помощь российских «миротворцев», чтобы устроить здесь некий кремлевский протекторат. Тогда развитие событий может пойти по сценарию раскола Украины».

По мнению директора Института глобальных стратегий В. Карасева, «риски раскола растут, но речь, скорее, может идти о двоевластии. Захват администраций в областных центрах является не чем иным, как расширением Майдана на регионы. Это приведет к существенному ослаблению центральной вертикали власти и, возможно, даже к ее падению. Оппозиция получает очень сильный аргумент в переговорах с Президентом.

Однако власть абсолютно осознает эти угрозы. Ей остается только договариваться с оппозицией. Искать компромисс, который успокоит граждан и Майдан. Но статус-кво будет восстановлен уже в других условиях. Сперва речь будет идти о новом правительстве или изменении его состава, отмене законов от 16 января, сужающих права граждан. Потом будут двигаться к другим вопросам».

Таким образом, ситуация в Украине продолжает оставаться напряженной и тема раскола страны, открыто обсуждаемая отечественными и зарубежными политиками, не способствует урегулированию кризиса.

ЗАКОНОДАВЧА ВЛАДА

До першого розділу порядку денного IV сесії включено 780 підготовлених до розгляду питань. Про це повідомив Голова Верховної Ради України В. Рибак, відкриваючи в понеділок засідання погоджувальної ради.

За його словами, до другого розділу включено 1132 питань, які доручається підготувати, доопрацювати на розгляд сесії.

В. Рибак також звернув увагу керівників фракцій, що на минулому тижні під час позачергової сесії було зареєстровано проект Постанови про утворення Тимчасової спеціальної комісії Верховної Ради з питань підготовки та узгодження законопроекту про внесення змін до Конституції України щодо повернення до парламентсько-президентської форми правління. «Узгоджені пропозиції щодо її персонального складу поки що відсутні. Тому прошу ще сьогодні подати відповідні кандидатури до Комітету з питань Регламенту», – зазначив керівник парламенту.

Голова Верховної Ради наголосив, що для забезпечення повноцінної роботи насамперед необхідно першими питаннями затвердити календарний план і порядок денний роботи сесії. «Поки ми не вирішимо ці два питання, ми не маємо права розглядати інші питання», – наголосив він.

До розгляду на поточному пленарному тижні, сказав В. Рибак, включено 86 питань, зокрема у вівторок пропонується розглянути 32 питання, серед яких законопроект про чисельність Збройних сил на 2014 р., внесений Президентом України, і ще вісім законопроектів очікують на розгляд у першому читанні. Цього ж дня, сказав він, крім питання призначення позачергових місцевих виборів, маємо розглянути 20 проектів постанов. На середу включено 10 питань, у четвер заплановано розглянути 38 питань, серед яких вісім стосуються питань ратифікації, 17 проектів пропонується розглянути в першому й дев'ять у другому читанні, заплановано також обрати і звільнити суддів.

В. Рибак також звернувся до керівників фракцій з проханням внести питання щодо тематики «години запитань до уряду».

Відповідно до проекту календарного плану, з 10 по 14 лютого передбачено роботу народних депутатів у комітетах і фракціях.

Під час дискусії лідерів фракцій, яка відбулася під час засідання, Голова Верховної Ради звернувся до членів погоджувальної ради із закликом до відновлення належної роботи в сесійній залі. За його словами, народні депутати звертаються до керівника парламенту з вимогою не проводити постійних переговорів з керівниками фракцій, а виносити питання на розгляд усього депутатського корпусу.

За його словами, є питання, які дійсно потребують узгодження на рівні лідерів фракцій. «Тоді збираємося у мене, нехай перший заступник веде далі сесію, щоб сесія приймала закони», – наголосив В. Рибак (*Офіційний портал Верховної Ради України (<http://portal.rada.gov.ua>)*). – 2014. – 3.02).

Голова Верховної Ради України В. Рибак у вступному слові під час зустрічі з керівниками дипломатичних місій країн Європейського Союзу висловив власну оцінку ситуації в Україні.

«Перш за все хотів би висловити вдячність за цю зустріч і Вашу небайдужість до ситуації, що склалася в Україні. Я

запросив Вас, щоб поінформувати про зусилля парламенту України, спрямовані на розв'язання глибокої політичної кризи та досягнення стабільності в українському суспільстві. Сьогодні Верховна Рада фактично перетворилася на головний антикризовий центр, від якого залежить відновлення порядку та спокою в країні.

Насамперед про всю серйозність ситуації.

По-перше. Після двох з половиною місяців вуличних протестів, безладдя та жорстоких зіткнень протестувальників з правоохоронцями в країні склалися загрозливі ознаки системної політичної кризи. Протести протилежного політичного спрямування поширилися практично на всю територію країни. Заблоковані важливі регіональні центри влади, що створює загрозу втрати управління в державі. Наростають негативні явища в діяльності економічного механізму України, що може призвести до додаткових соціальних напружень. Піднімають голову прихильники сепаратизму різного спрямування, що вкрай небезпечно для такої держави, як Україна, яка має строкатий національно-етнічний, релігійний і соціально-економічний устрій.

По-друге, наголошу на тих важливих кроках, які керівництво України зробило назустріч протестувальникам задля припинення насильства на вулицях Києва, інших міст України, стабілізації ситуації і мирного врегулювання політичної кризи. 28 січня 2014 р. Прем'єр-міністр М. Азаров подав у відставку, а Президент України В. Янукович погодився на загальне переформування уряду. Глава держави веде активний діалог з усіма учасниками політичного процесу з найбільш актуальних і суспільно значущих проблем України для якнайшвидшого досягнення широкого антикризового політичного консенсусу. Позиція Президента України однозначна і тверда – не допустити жодного шансу для кровопролиття в процесі врегулювання ситуації!

Третє. Я вже заявляв, що Верховна Рада, як один з найважливіших державних інститутів країни, очевидно не змогла виконати своєї функції політичного демпфера для того, щоб мінімізувати суспільні потрясіння в країні. Вважаю, що

ескалація нинішньої кризи набула такого розмаху значною мірою внаслідок дезорганізації та зупинки парламентського процесу, спровокованого завищеними та невиправданими ультиматумами з боку опозиційних парламентських сил. Очевидним є те, що радикальні опозиційні політики вивели кризу на рівень відвертої та запеклої електоральної боротьби, безкомпромісної битви за владу.

Четверта позиція. За цих умов і на вимогу понад 150 депутатів я був змушений скликати позачергову сесію парламенту 28 січня. Верховна Рада України скасувала дев'ять законодавчих актів, ухвалених 16 січня 2014 р., які були значною мірою політично вмотивовані з урахуванням загрозливого масштабу протистояння в суспільстві. 29 січня парламент додатково прийняв закон про амністію, який дасть змогу звільнити сотні затриманих в умовах вуличного безладдя, відновити атмосферу суворого дотримання прав людини та справедливості навіть в ситуації суспільного неспокою в країні. Нагадаю, що ці кроки здійснені на виконання домовленостей між усіма сторонами переговорів, спрямованих на припинення силового протистояння й подолання кризи.

П'ята теза. Усупереч безвідповідальним чуткам і недобросовісній інформації в ЗМІ щодо планів запровадити надзвичайний стан в Україні, можливість реалізації такого сценарію не розглядається ані в парламенті, ані в інших інститутах державної влади.

Шоста і дуже важлива позиція. Враховуючи системний характер причин та природи нинішньої політичної кризи, Верховна Рада України вже прийняла рішення щодо початку системного ж розв'язання кризової ситуації на тривалий період. Я маю на увазі рішення позачергової сесії парламенту розпочати процес вдосконалення конституційної структури українського суспільства. Нагадаю, що під час позачергової сесії було зареєстровано проект Постанови про утворення Тимчасової спеціальної комісії (ТСК) парламенту з питань підготовки законопроекту про внесення змін до Конституції України (щодо повернення до парламентсько-президентської форми правління). Ми наближаємося до консенсусу з цього принци-

пово важливого питання. Поділяє цю позицію і глава держави В. Янукович. Дуже важливо й те, що парламент дотримується спільної позиції щодо неухильного дотримання усіх вимог розд. XIII «Внесення змін до Конституції України» нині чинного фундаментального закону країни. Це гарантуватиме правову чистоту конституційного процесу та підтвердить нашу відданість верховенству права.

У перші ж дня нової IV сесії парламенту ми приступимо до розгляду персонального складу ТСК», – сказав Голова Верховної Ради.

В. Рибак також звернувся до керівників дипломатичних місій країн Європейського Союзу з проханням запевнити їхні уряди й парламенти, «що керівництво України повною мірою усвідомлює усю глибину кризового розвитку подій і рішуче налаштовано на виключно мирний шлях врегулювання кризи з чітким дотриманням законодавства й повагою до прав і свобод українських громадян» (*Офіційний портал Верховної Ради України (<http://iportal.rada.gov.ua>). – 2014. – 3.02*).

У парламенті немає зареєстрованих пропозицій про внесення змін до Конституції України. Про це повідомив Голова Верховної Ради України В. Рибак, відповідаючи 3 лютого на запитання журналістів під час брифінгу.

«Повинен бути закон. Його повинні розглянути фахівці, комітет. Цього поки що немає», – сказав він.

В. Рибак зазначив, що в разі, якщо є відповідні законодавчі ініціативи, необхідно внести їх на розгляд Тимчасової спеціальної комісії, яку також потрібно створити, визначившись з її персональним складом (*Офіційний портал Верховної Ради України (<http://iportal.rada.gov.ua>). – 2014. – 3.02*).

Голова Верховної Ради України В. Рибак вважає недоцільною відставку з посади першого заступника керівника парламенту І. Калетніка. Про це В. Рибак заявив, відповідаючи на запитання журналістів у понеділок під час

брифінгу. «Я не думаю, що це треба робити. Постанова є, але вона не підкріплена підписами. Тому вона розглядатися не може», – зазначив він.

Відповідаючи на запитання, чи є підписи щодо відкриття з посади Голови Верховної Ради, В. Рибак зазначив: «Немає». «Як тільки списки візьмуть і буде можливість, я відразу поставлю це питання на голосування, і нехай сесійна зала визначиться», – сказав він, додавши: «Я за життя пройшов дуже багато посад і за крісло ніколи не тримався».

Відповідаючи на запитання, чи є в керівника парламенту заяви народних депутатів щодо виходу з фракцій, В. Рибак заявив: «У мене заяв немає» (*Офіційний портал Верховної Ради України (<http://iportal.rada.gov.ua>)*. – 2014. – 3.02).

До парламенту не надходили пропозиції Президента України щодо кандидатури Прем'єр-міністра й складу уряду. Про це повідомив Голова Верховної Ради України В. Рибак, відповідаючи на запитання журналістів під час брифінгу.

«Президент буде вести перемовини з керівниками опозиції. Він готує ці пропозиції, – сказав він. – На цьому тижні поки ніяких документів від Президента по Прем'єр-міністру Верховній Раді не направлено» (*Офіційний портал Верховної Ради України (<http://iportal.rada.gov.ua>)*. – 2014. – 3.02).

4 лютого 2014 року розпочала роботу четверта сесія Верховної Ради України сьомого скликання.

Голова Верховної Ради України В. Рибак оголосив, що на церемонії відкриття четвертої сесії присутні в. о. Прем'єр-міністра України – Перший віце-прем'єр-міністр С. Арбузов та члени Кабінету Міністрів, Генеральний прокурор України В. Пшонка, глава Адміністрації Президента України А. Ключев, керівники судової гілки влади, посадові особи, яких Верховна Рада України обирає, призначає й надає згоду на призначення на посади, глави дипломатичних представництв іноземних держав, інші офіційні особи.

Голова Верховної Ради України В. Рибак запропонував народним депутатам поділитися думками щодо врегулювання політичної кризи та забезпечення стабільності в державі, а також – зробити перший день роботи днем відкритої парламентської трибуни і надати можливість висловитися всім бажаючим.

З парламентської трибуни виступили керівники депутатських фракцій та представник від позафракційних, а також народні депутати. У виступах давалася оцінка ситуації в країні та пропонувалися конкретні кроки щодо виходу з політичної кризи, для стабілізації ситуації в державі.

Промовці, зокрема, наголошували на тому, що політичне протистояння – це неспроможність держави захищати свої політичні, економічні і національні інтереси; це створення умов для залежності від зовнішніх умов та економічної кон'юнктури і перетворення України в територію, якою керують за зовнішніми сценаріями, це дії, незалежно від сторін, які створюють загрозу територіальній цілісності, силового протистояння, це антидержавницькі дії.

За словами народних депутатів, вихід з кризи можливий тільки мирним правовим шляхом на основі мораторію всіх сторін на силове протистояння.

Парламентарії також наголошували на необхідності вдосконалення чинної Конституції, повернення до Конституції України 2004 року, а також посилення контролю суспільства за державною владою, делегування повноважень громадам, створення умов для розвитку України як демократичної конкурентоздатної держави тощо.

У виступах зверталася увага на те, що поза увагою парламенту залишається економіка держави. Неувага до цього важливого питання, на їхню думку, створює дуже серйозні ризики для загострення соціально-економічної системної кризи. «Парламент повинен об'єднати зусилля, щоб не допустити цього. Парламент повинен працювати і віддавати борги українському народу», – наголошували промовці.

Підсумовуючи виступи, В. Рибак запропонував утворити робочу групу з представників усіх фракцій для узагальнення всіх висловлених пропозицій та ініціатив, яка підготує Заяву

Верховної Ради щодо ситуації, яка склалася в державі, і завтра цю заяву розглянути і прийняти.

В. Рибак оголосив про виключення народного депутата Р. Забзалюка з фракції «Батьківщина» згідно з протоколом засідання фракції, про вихід з цієї ж фракції народного депутата А. Гриценка згідно з поданою заявою.

Головуючий також повідомив про входження народних депутатів Л. Даценка до складу фракції «Батьківщина» і М. Круглова – до фракції Партії регіонів.

Голова Верховної Ради зазначив, що у виступах народних депутатів піднімалося дуже важливе питання про конституційну реформу і повідомив, що погоджених матеріалів для розгляду цього питання зараз немає.

Головуючий також сказав, що потрібно розглянути порядок денний четвертої сесії та календарний план і прийняти рішення.

В. Рибак повідомив, що під час Погоджувальної ради піднімалося питання дати можливість народним депутатам виступити і зробити перерву, щоб напрацювати проекти законів для розгляду на пленарних засіданнях. За його словами, прозвучали різні думки і пропозиції.

Головуючий надав слово представникам фракцій для висловлення пропозиції щодо подальшої роботи.

В. Рибак закрив ранкове пленарне засідання.

Вечірнє засідання розпочнеться о 16 годині (**Офіційний портал Верховної Ради України (<http://iportal.rada.gov.ua>)** – 2014. – 4.02).

Опозиція у Верховній Раді озвучила вимоги до влади, серед них – прийняття Конституційного акту.

Про це у своєму виступі заявив заступник голови фракції «Батьківщина» С. Соболев.

За його словами, громадяни вимагають зміни конституційного ладу.

«Фракція “Батьківщина” разом зі своїми союзниками пропонують єдиний варіант виходу із кризи. Головне – це повернення в конституційне поле України. Йдеться про проголо-

шення Конституційного акту, який гарантував би повернення в конституційне русло України, яка фактично 4 рік живе не за Конституцією, не за людськими законами, не за законами Божими», – сказав він.

Також серед вимог, озвучених С. Соболевим, оголошення амністії політв'язням «без будь-яких застережень» та розробка економічної стратегії країни.

Крім того, парламент повинен, як наголосив С. Соболев, дати повноваження новому уряду підписати угоду про асоціацію та зону вільної торгівлі із ЄС.

У розпорядження «Української правди» потрапив проект Конституційного акту.

Документ пропонує повернення до конституційної реформи 2004 року зі змінами Конституції від 1 лютого 2011 року та 19 вересня 2013 року (*Українська правда* (<http://www.pravda.com.ua/news/2014/02/4/7012586/>). – 2014. – 4.02).

Лідер фракції Партії регіонів О. Єфремов не виключає, що ряд депутатів вийдуть із фракції Партії регіонів. Про це він сказав на брифінгу після погоджувальної ради, передає кореспондент УНН.

Водночас нардеп розповів, що наразі в нього немає жодної заяви стосовно виходу з фракції. Він додав, що шкодуватиме, якщо фракцію залишать члени ПР.

Зазначимо, нещодавно в ЗМІ була поширена інформація про вихід з Партії регіонів народного депутата В. Грушевського. Сам депутат пізніше цю інформацію спростував (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2014. – 3.02).

Верховна Рада цього тижня має прийняти рішення, які знизять градус конфлікту і вестимуть до його вирішення, зокрема ухвалити новий закон про захист від переслідувань й ухвалити механізм негайного повернення до Конституції 2004 р. Про це заявив лідер УДАРу В. Кличко під час засідання погоджувальної ради керівників парламентських фракцій

і комітетів, передає УНН з посиланням на прес-службу партії. Лідер УДАРУ також наголосив на необхідності проведення виборів у Києві, у п'яти обласних центрах і в ряді райцентрів. А також на необхідності ухвалення законів, «які знизять бажання міліції бити людей. Наприклад, щодо маркування міліцейських обладунків» (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2014. – 3.02).

Комітет з питань державного будівництва та місцевого самоврядування упродовж IV сесії Верховної Ради України сьомого скликання планує розглянути близько 350 проектів законодавчих документів.

Зокрема, до розгляду в другому читанні планується підготувати законопроект про внесення змін до законів України «Про Кабінет Міністрів України» й «Про центральні органи виконавчої влади» (щодо діяльності міністерств і центральних органів виконавчої влади) (реєстр. № 0870).

Проектом закону пропонується, зокрема, встановити, що Кабінет Міністрів затверджує плани діяльності міністерств – головних розпорядників коштів державного бюджету на плановий і наступні за плановим два бюджетні періоди (зміни до них), визначає порядок розроблення і виконання таких планів.

Документ містить також норму, відповідно до якої міністр – член уряду має подавати на затвердження Кабінету Міністрів плани діяльності міністерства – головного розпорядника коштів державного бюджету на плановий і наступні за плановим два бюджетні періоди (зміни до них).

До другого читання планується також опрацювати законопроект про внесення змін до деяких законів України щодо участі громадськості у формуванні й реалізації державної політики, вирішенні питань місцевого значення (реєстр. № 0866). Документом пропонується, зокрема, встановити, що органи місцевого самоврядування в межах своїх повноважень можуть залучати громадськість до вирішення питань місцевого значення, віднесених до їхнього відання, зокрема до розроблення проектів нормативно-правових актів, підготовки

пропозицій, висновків, рекомендацій, проведення консультацій, до участі в роботі консультативних, дорадчих та інших допоміжних органів. З метою забезпечення участі громадськості у вирішенні питань місцевого значення при органах місцевого самоврядування можуть утворюватися консультативні, дорадчі та інші допоміжні органи, рішення яких мають рекомендаційний характер і є обов'язковими для розгляду відповідними органами й посадовими особами місцевого самоврядування.

Планом роботи комітету також передбачено розгляд проектів постанов про призначення ряду чергових і позачергових місцевих виборів, про перейменування населених пунктів, зміну і встановлення їхніх меж (*Офіційний портал Верховної Ради України (<http://portal.rada.gov.ua>). – 2014. – 3.02*).

У Верховній Раді України зареєстрували черговий проект Постанови про призначення позачергових виборів депутатів Київської міської ради та київського міського голови, повідомляє УНН з посиланням на прес-службу ВР.

Автори проекту, яку зареєстровано за № 4065 31 січня, пропонують провести вибори 20 квітня 2014 р.

Автором документа виступили нардепи Л. Ємець й О. Бригинець. Головним комітетом щодо розгляду документа визначено Комітет ВР з питань державного будівництва та місцевого самоврядування (*Українські Національні Новини (<http://www.unn.com.ua>). – 2014. – 31.01*).

Закон про амністію опубліковано в офіційному виданні Верховної Ради.

Текст Закону України «Про усунення негативних наслідків та недопущення переслідування та покарання осіб з приводу подій, які мали місце під час проведення мирних зібрань», який підготував нардеп Ю. Мірошніченко і який підтримав парламент 29 січня, опубліковано 1 лютого в офіційному

виданні Верховної Ради «Голос України», інформує офіційний сайт видання, передає УНН (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2014. – 1.02).

Народні депутати від фракції ВО «Свобода» І. Швайка й О. Мирний зареєстрували законопроект про внесення змін до закону про амністію учасників масових акцій протестів в Україні. Про це повідомляє сайт ВРУ, передає УНН.

У законопроекті йдеться про внесення змін і доповнень до вищезгаданого Закону України «Про усунення негативних наслідків та недопущення переслідування та покарання осіб з приводу подій, які мали місце під час проведення мирних зібрань» (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2014. – 3.02).

У Верховній Раді зареєстровано проект закону про статус і соціальний захист громадян, які постраждали під час участі в мирних зібраннях. Законопроект зареєстровано 30 січня, реєстр. № 4017-1. Відповідна інформація розміщена на офіційному сайті Верховної Ради.

Ініціаторами законопроекту є депутати Л. Денісова, А. Сенченко, Л. Котеляк, С. Кубів, А. Аваков, А. Парубій.

Як ідеться в пояснювальній записці до документа, проект закону розроблено з метою встановлення статусу осіб, які постраждали під час участі в мирних зібраннях, визначення законодавчих заходів з метою соціально-правового захисту громадян, які постраждали від незаконних дій держави в особі її правоохоронних та інших органів.

Проектом закону передбачається:

- визначити статус осіб, які постраждали під час участі в мирних зібраннях і коло осіб, які набувають такого статусу;
- запровадити грошову допомогу, пільги й соціальні гарантії особам, які постраждали під час проведення мирних заходів залежно від їхнього статусу;

– забезпечити додержання прав осіб, які постраждали під час участі в мирних зібраннях (*Офіційний веб-сайт Верховної Ради України* (http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=49644)). – 2014. – 30.01).

Внефракционный народный депутат О. Ляшко зарегистрировал проект Постановления об увольнении с должностей судей Конституционного Суда Украины за нарушение. Документ был зарегистрирован 3 февраля (регистр. № 4076-1).

Вместе с тем внефракционный депутат Ю. Деревянко зарегистрировал проект Постановления о мерах по формированию нового состава Конституционного Суда Украины с целью устранения негативных социально-политических и правовых последствий изменения Конституции Украины решением Конституционного Суда Украины от 30 сентября 2010 года (регистр. № 20-рп/2010).

Тексты постановлений и сопроводительные документы к ним на сайте парламента на данный момент отсутствуют.

В графе «Последний этап прохождения» каждого из проектов постановлений значится «Передано на рассмотрение руководства» (*Главком* (<http://glavcom.ua/news/182390.html>)). – 2014. – 3.02).

Как сообщает издание «Депо», руководители Верховного Совета АР Крым инициируют внесение изменений в Конституцию автономии. Соответствующее решение было принято сегодня на заседании Президиума ВС АРК.

Такое предложение поступило во время обсуждения очередного вопроса «О политической ситуации в стране».

Депутат ВР АРК, «регионал» В. Клычников считает, что «сегодняшнее положение конституции Крыма, основного закона республики, грубо попирается законодательством Украины». По его словам, в условиях нынешнего политического кризиса и «рвению к власти групп

национал-фашистского толка», которые, как утверждает депутат, стремятся ликвидировать автономный статус Крыма, местная власть должна проявить политическую волю по защите прав и свобод.

«Я предлагаю Президиуму Верховного Совета Крыма включить в повестку дня февральской сессии следующие вопросы. Первое, о создании рабочей группы по изменениям и дополнениям в Конституцию АРК и Конституцию Украины и о проведении общекрымского опроса общественного мнения о статусе Крыма. Второе, принять обращение к Президенту и законодательному собранию Российской Федерации выступить гарантом незыблемости статуса автономии Крыма, а также незыблемости прав и свобод наших граждан», – отметил В. Клычников.

В свою очередь спикер крымского парламента В. Константинов дал процедурное поручение проработать данные вопросы юристам. Он также дал протокольное поручение секретариату ВР АРК подготовить по просьбе еще одного депутата С. Цекова обращение к Российской Федерации о помощи и защите.

«Мы просто обязаны обратиться к Российской Федерации с учетом того, что Крым – это русская автономия, русская по национальности, по культуре и языку. Понятно, что это многонациональная территория, на которой проживают представители разных национальностей в мире и согласии, но, тем не менее, нашим защитником может быть только Российская Федерация. Поэтому я призываю президиум и Верховный Совет АРК подготовить соответствующее обращение к Российской Федерации в поддержку помощи и защиты», – сказал С. Цеков на заседании.

Названные инициативы будут рассмотрены на сессии 19 февраля (*Deno (http://www.depo.ua/ru/vlast-i-socium/politika/krym---eto-russkaja-avtonomija_-v-parlamente-ark-reshilenjat-konstituciyu.htm). – 2014. – 4.02).*

ВИКОНАВЧА ВЛАДА

Глава держави підписав ряд законів.

Президент України В. Янукович підписав ряд законів:

– № 732-VII «Про визнання такими, що втратили чинність, деяких законів України»;

– № 733-VII «Про внесення зміни до Закону України “Про безоплатну правову допомогу” щодо відтермінування набрання чинності положеннями пункту 6 розділу VI “Прикінцеві та перехідні положення”»;

– № 734-VII «Про внесення зміни до статті 297 Кримінального кодексу України щодо відповідальності за осквернення або руйнування пам’ятників, споруджених в пам’ять тих, хто боровся проти нацизму в роки Другої світової війни – радянських воїнів-визволителів, учасників партизанського руху, підпільників, жертв нацистських переслідувань, а також воїнів-інтернаціоналістів та миротворців»;

– № 735-VII «Про внесення зміни до Кримінального кодексу України щодо відповідальності за заперечення чи виправдання злочинів фашизму»;

– № 736-VII «Про внесення зміни до статті 197 Податкового кодексу України щодо звільнення від обкладення податком на додану вартість операцій із ввезення на митну територію України природного газу»;

– № 737-VII «Про усунення негативних наслідків та недопущення переслідування та покарання осіб з приводу подій, які мали місце під час проведення мирних зібрань» (*Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua)*). – 2014. – 31.01).

Спосіб повернення до Конституції зразка 2004 року, який запропонувала опозиція, не має перспектив. Про це заявив в коментарі «Закону і Бізнесу» перший заступник глави Адміністрації Президента А. Портнов.

При цьому А. Портнов вважає спробу опозиції повернути Конституцію 2004 року «неконституційним».

Він також думає, що сама Конституція не зможе задовольнити потреб суспільства.

«Абсолютно очевидно, що це – марна праця, яка не має юридичних перспектив», – сказав А. Портнов.

Він нагадав про резолюції ПАРЄ, висновки Венеціанської комісії щодо Конституції-2004.

«У цих документах констатовані десятки системних зауважень до тексту Конституції зразка 2004 року, а також стосовно процедури її прийняття», – вважає А. Портнов.

Портнов прогнозує політичну напруженість з цього приводу у Верховній Раді, але «не бачить правових можливостей» повернення до старої Конституції у запропонований опозицією спосіб.

На його переконання, влада і опозиція мають розпочати спільну роботу за участю вчених і громадськості (*Українська правда* (<http://www.pravda.com.ua/news/2014/02/4/7012587/>). – 2014. – 4.02).

Перший віце-прем'єр міністр України С. Арбузов провів зустріч із спеціальним представником Генсекретаря ООН з близькосхідного врегулювання Р. Серрі. Представник уряду поінформував Р. Серрі про внутрішньополітичну ситуацію в Україні.

С. Арбузов висловив сподівання, що зустріч допоможе глибше зрозуміти непросту ситуацію в країні, висловити свої думки й обмінятися позиціями. «Я дуже радий, що в такий важкий для нашої держави час нас відвідують наші партнери і ми можемо обговорити проблему, яка склалася, і знайти рішення, яке могло б допомогти вирішити ситуацію в максимально позитивному для обох сторін ключі», – зазначив він (*Урядовий портал* (www.kmu.gov.ua). – 2014. – 30.01).

Перший віце-прем'єр-міністр С. Арбузов доручив прискорити роботи з відновлення електропостачання населених пунктів, а також забезпечення розчищення засніжених

міжміських і міських магістралей. Про це йдеться в урядовому дорученні.

«Забезпечити своєчасну доставку необхідної кількості снігоприбиральної та іншої спецтехніки, цілодобове чергування комунальних служб і рятувальників на дорогах, де утворилися затори. Створити необхідну кількість пунктів обігріву для водіїв і пасажирів, що опинилися у сніговій пастці», – сказано в дорученні першого віце-прем'єр-міністра, що стосується діяльності Мінінфраструктури, Міноборони, МВС, Мінрегіону, Держслужби надзвичайних ситуацій, а також керівників областей, які постраждали від несприятливих погодних умов.

Одним з пунктів доручення С. Арбузова зазначена вимога до Міненергougілля прискорити відновлення електропостачання населених пунктів.

Мінфін, згідно з дорученням, має виділити необхідне фінансування для організації «безперебійної роботи снігоприбиральної техніки, пунктів обігріву та комунальних служб».

Під час оперативної наради в уряді відомства відповідальні за виконання доручення відзвітували про стан справ і дії, спрямовані на боротьбу з наслідками стихії (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua).* – 2014. – 3.02).

Представники місцевих органів виконавчої влади повинні активізувати бюджетний процес. Про це заявив перший віце-прем'єр-міністр України С. Арбузов.

За його словами, незважаючи на непросту політичну ситуацію, бюджетний процес у регіонах України триває. С. Арбузов нагадав, що 3 лютого – останній день затвердження місцевих бюджетів, які мають прямі міжбюджетні відносини з державним бюджетом (республіканський Автономної Республіки Крим, обласні, міські міст обласного, республіканського значення, районні).

Перший віце-прем'єр-міністр України зазначив, що уряд врахував і погодив більшість актуальних побажань місцевої влади. «Хочу з усією відповідальністю заявити, що на

сьогодні уряд і більшість обласних державних адміністрацій, виконавчі органи місцевої влади намагаються працювати у штатному режимі. Тому ситуація в соціально-економічній і фінансовій сферах перебувають під контролем влади. На сьогодні ми сформували та прийняли Державний бюджет на поточний рік, увійшли у фазу затвердження місцевих бюджетів», – зазначив він.

Перший віце-прем'єр-міністр України підкреслив, що бюджетний процес у східних і центральних регіонах проходить досить активно. С. Арбузов наголосив, що станом на 3 лютого ц. р. затверджено 35,6 % (4299 бюджетів із 12 087) місцевих бюджетів усіх рівнів. При цьому в Автономній Республіці Крим, Донецькій, Київській, Кіровоградській, Одеській, Полтавській, Сумській, Харківській і Херсонській областях забезпечено своєчасне прийняття усіх місцевих бюджетів, які мають прямі міжбюджетні відносини з державним бюджетом, а в Київській, Одеській і Сумській областях затверджено всі місцеві бюджети усіх рівнів.

Також С. Арбузов закликав представників місцевих органів виконавчої влади, які ще не передали на затвердження відповідні бюджети, відповідальніше поставитися до цього питання. «Жодні політичні протистояння не повинні ставати на заваді інтересам простих громадян. Тому закликаю представників місцевої влади активізувати бюджетний процес, що дасть змогу забезпечити своєчасні соціальні виплати», – зазначив С. Арбузов (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua)*). – 2014. – 3.02).

Незважаючи на складність аварії на Донеччині, завдяки рятувальникам жертв і постраждалих немає. Про це повідомив в. о. віце-прем'єр-міністра, голова Державної комісії з техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій О. Вілкул.

«Для ліквідації наслідків пожежі через аварію вантажного потягу з цистернами пропан-бутану, що сталася 2 лютого у Красноармійському районі Донецької області на залізничному

перегоні Удачне – Межова, було залучено 59 одиниць техніки та 326 працівників від ДСНС та Укрзалізниці. Незважаючи на високу складність аварії завдяки оперативним діям рятувальників і залізничників жертв та постраждалих немає, аварія була вчасно локалізована. Станом на сьогоднішній ранок (3 лютого 2014 р. – Ред.) тривають ремонтно-відновлювальні роботи», – сказав О. Вілкул.

Він повідомив, що вже відтягнуто на безпечну відстань 41 цистерну з пропан-бутаном, триває встановлення вагонів на рейки. Ремонтні бригади та оперативна група ДСНС працюють у посиленому цілодобовому режимі. Робиться все необхідне, щоб оперативно усунути наслідки аварії й забезпечити безпеку людей.

Він також зазначив, що тривають роботи з ліквідації наслідків знеструмлення населених пунктів через ускладнення погодних умов. Протягом останньої доби відновлене теплопостачання у Львівській області. Усього з початку морозів відновлено електропостачання в понад тисячі населених пунктах (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua). – 2014. – 3.02).*

Київ не получал официальных предложений относительно предоставления кредита со стороны Евросоюза, заявил и. о. министра иностранных дел Украины Л. Кожара. «На сегодняшний день у нас нет официальных предложений со стороны ЕС», – сказал он на брифинге в понедельник, 3 февраля, отвечая на вопрос о том, правда ли, что ЕС готов дать Украине кредит. По его словам, этот вопрос будет обсуждаться в ходе визита верховного представителя ЕС по вопросам внешней политики и политики безопасности, вице-президента Европейской комиссии К. Эштон в Киев.

Л. Кожара добавил, что за все годы переговоров с Евросоюзом по Соглашению об ассоциации европейская сторона так и не смогла сформулировать, какую возможную помощь она может предоставить Украине в рамках его имплементации (*Подробности (http://podrobnosti.ua). – 2014. – 3.02).*

У рамках участі в Мюнхенській конференції з питань безпеки в. о. міністра закордонних справ України Л. Кожара взяв участь у панельній дискусії «Глобальна сила та регіональна стабільність з фокусом на Центральну та Східну Європу».

Під час свого виступу він наголосив на готовності до подальших ефективних переговорів з метою остаточної стабілізації внутрішньополітичної ситуації в Україні.

Л. Кожара наголосив, що європейська інтеграція є головним пріоритетом подальшого розвитку України, і висловив упевненість у тому, що європейський шлях не суперечить розвитку ефективного співробітництва з Російською Федерацією.

У своєму виступі Л. Кожара поінформував про виконання урядом України всіх домовленостей, досягнутих під час переговорів з опозицією (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua). – 2014. – 3.02).*

У рамках Мюнхенської конференції з питань безпеки відбулася зустріч в. о. міністра закордонних справ України Л. Кожари з державним секретарем США Дж. Керрі.

Л. Кожара поінформував Дж. Керрі про заходи, які вживаються Президентом України В. Януковичем з метою мирного врегулювання політичної кризи в нашій державі.

Під час зустрічі були обговорені подальші практичні кроки з метою забезпечення стабілізації ситуації (*МЗС України (http://mfa.gov.ua/ua/press-center/news/17658-ministr-zakordonnih-sprav-ukrajini-leonid-kozhara-zustrivsvya-z-derzhavnim-sekretarem-ssha-dzhonom-kerri). – 2014. – 1.02).*

В. о. міністра закордонних справ Л. Кожара обіцяє «жорстку реакцію в разі претензій інших країн на територію України». Про це він сказав в ефірі телеканалу «Інтер».

«Хотів би сказати, що офіційних заяв ніяких немає... Якщо такі заяви будуть на офіційному рівні, то, безумовно, ми дамо

належну і жорстку оцінку», – зазначив він. Так Л. Кожара прокоментував матеріали румунських і турецьких ЗМІ, у яких журналісти висловлювалися за необхідність владам їхніх країн претендувати на деякі території України.

При цьому чиновник додав, що в деяких країнах-сусідах ряд політиків на неофіційному рівні неодноразово заявляли про претензії на українську територію (*Українська правда* (www.pravda.com.ua). – 2014. – 3.02).

В. о. міністра закордонних справ України Л. Кожара в ефірі одного з українських телеканалів повідомив, що найближчим часом в Україну приїдуть європейські політики, які користатимуться ситуацією в нашій державі для досягнення своїх цілей на виборах, повідомляє УНН.

«У деяких європейських країнах ідуть виборчі кампанії. Іноді буває легше боротися за демократію в Україні, оскільки Україна не є членом ЄС, ніж у деяких країнах ЄС. Сьогодні починається кампанія щодо виборів у Європейській парламент, і, я думаю, найближчими днями ми побачимо багато європейських політиків, які приїдуть сюди, використовуючи нинішню ситуацію, вирішувати особисті цілі їхніх виборчих кампаній», – сказав Л. Кожара. Він також зауважив, що, на жаль, є політики, які користуються ситуацією в Україні, насамперед в особистих цілях.

Нагадаємо, VIII чергові загальноєвропейські вибори до Європарламенту відбудуться 22–25 травня 2014 р. До Європарламенту наступного скликання (2014–2019 рр.) обиратимуть 751 депутата від 28 країн-членів ЄС (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2014. – 2.02).

Міністерство закордонних справ України викликло німецького посла К. Вайля і закликло Німеччину до «об'єктивної оцінки» процесів в країні. Про це повідомили у МЗС України. Із послом зустрівся заступник міністра закордонних справ України – керівник апарату А. Олефіров.

Обурення української сторони викликала заява глави МЗС Німеччини Ф.-В. Штайнмайєра щодо ймовірності введення санкцій проти України.

«Під час зустрічі Заступника Міністра закордонних справ України – керівника апарату Андрія Олефірова з К.Вайлем увагу німецької сторони було повернуто до заяви Федерального міністра закордонних справ Німеччини Франка–Вальтера Штайнмайєра, зробленої 3 лютого в інтерв'ю німецькому телеканалу “АРД” щодо внутрішньополітичних подій в Україні», – йдеться в повідомленні МЗС.

А. Олефіров під час зустрічі з послом наголосив «на необхідності об'єктивної оцінки розвитку внутрішньополітичних процесів ситуації в нашій державі та утримання від провокуючих заяв».

Крім того, у МЗС України попросили займати неупереджену позицію.

«У ході зустрічі також було висловлено сподівання, що Федеративна Республіка Німеччина займатиме конструктивну неупереджену позицію, що є важливим для успішного врегулювання нинішньої ситуації», – йдеться у повідомленні.

Як відомо, 3 лютого міністр закордонних справ Німеччини Ф.-В. Штайнмаєр прямо в аеропорту заявив, що у випадку, якщо опозиція та президент України найближчим часом не досягнуть домовленостей щодо вирішення конфлікту, Німеччина вдасться до погроз санкціями (*Українська правда* (<http://www.pravda.com.ua/news/2014/02/4/7012632/>). – 2014. – 4.02).

Військовослужбовці й працівники Збройних сил закликали Президента В. Януковича вжити невідкладних заходів щодо стабілізації ситуації в країні й досягнення злагоди в суспільстві. Про це йдеться в повідомленні Міноборони, поширеному в п'ятницю за результатами загальних зборів апарату Міноборони 30 січня.

«Військовослужбовці та працівники ЗС України назвали неприпустимим силове захоплення державних установ, пере-

шкоджання представникам органів державної влади та місцевого самоврядування виконувати свої обов'язки, зауваживши, що подальша ескалація протистояння загрожує територіальній цілісності держави», – додали в повідомленні. Згідно з повідомленням, учасники зборів висловили занепокоєння ситуацією, що склалася останнім часом у державі.

У цьому контексті, згідно з повідомленням, і було обговорено текст звернення від імені особового складу апарату Міноборони до Президента – Верховного головнокомандувача Збройних сил України В. Януковича.

Перед цим вони заслухали виступ в. о. міністра оборони України П. Лебедева та його заступників (*Українська правда* (www.pravda.com.ua). – 2014. – 31.01).

Правительство Украины утвердило соглашение с правительством Российской Федерации о совместных действиях по строительству транспортного перехода через Керченский пролив, подписанное 17 декабря 2013 г. в Москве. Об этом сообщила пресс-служба украинского правительства со ссылкой на и. о. вице-премьера А. Вилкула.

По его словам, документом предусмотрено, что «стороны в 2014 г. после проведения инженерно-геологических исследований совместно разработают технико-экономическое обоснование (ТЭО)». «В ТЭО будут проанализированы существующие и просчитаны перспективные потоки грузов и пассажиров, определены будущий тип транспортного перехода (тоннель или мост), варианты проектирования и строительства», – отметил А. Вилкул. На основании ТЭО будет рассматриваться решение о перспективах строительства транспортного перехода.

Координировать работу будет Министерство инфраструктуры Украины и Минтранспорта РФ. Непосредственную реализацию проекта будет обеспечивать Государственное агентство автомобильных дорог Украины и Федеральное дорожное агентство Российской Федерации (*Finance.ua*(news.finance.ua/ru/~1/0/all/2014/02/03/318027). – 2014. – 3.02).

Только унитарная форма государственного устройства позволит Украине сохранить страну. Об этом заявил представитель Президента в Верховной Раде Ю. Мирошниченко, комментируя инициативы отдельных депутатов от Партии регионов и КПУ по федерализации Украины.

Ю. Мирошниченко отметил, что исторически Украина была сильной лишь тогда, когда единство общества обеспечивалось в условиях унитарного государства, сообщает пресс-служба Партии регионов. «Многие поколения наших предков боролись за сильное, соборное государство. Трагические последствия федерализации мы можем наблюдать на примерах Киевской Руси в XII–XIII ст. и казацкой державы в XVII ст.», – сказал он.

Ю. Мирошниченко уверен, федерализация Украины, как показывает исторический опыт, не может быть инструментом решения нынешнего кризиса, поскольку «только путем открытого диалога политические оппоненты могут восстановить доверие друг к другу и выработать общий план действий по выходу из кризиса». «Только унитарная форма государственного устройства позволит Украине сохранить достоинство многих поколений предшественников и обеспечит развитие гражданского общества», – сказал он.

Напомним, ранее представители Партии регионов и Компартии неоднократно высказывались за идею федерализации Украины. В частности, В. Колесниченко заявлял, что планирует поставить перед Президентом Украины вопрос о необходимости федерализации Украины (*Главком* (<http://glavcom.ua/news/182388.html>). – 2014. – 3.02).

ПОЛІТИКА

Лідер ВО «Батьківщина» А. Яценюк заявив, що на сьогодні в Україні немає уряду як легітимного органу, передає УНН. «Що стосується Президента України. Те, що відбувається сьогодні в Україні, делегітимізувало посаду Президента України,

і як такого безпосереднього впливу на ситуацію в країні у нього також немає. Залишився єдиний орган, який має безпосередньо повноваження українського народу, – Верховна Рада», – зазначив А. Яценюк (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2014. – 3.02).

Лідер руху «Третя українська республіка» Ю. Луценко заявив, що в опозиції зібрали підписи за зміну голови Верховної Ради В. Рибачака й мають голоси для переформатування парламентської більшості на базі опозиції й Партії регіонів. Серед кандидатур, які обговорюються на посаду спікера, він назвав народних депутатів П. Порошенка й С. Тігіпка. Про це повідомляє УНН з посиланням на «Коммерсантъ-Україна».

Про переформатування парламентської більшості в суботу заявив лідер руху «Третя українська республіка» Ю. Луценко. У розмові з «Коммерсантъ-Україна» Ю. Луценко уточнив, що у Верховній Раді є 230 підписів за обрання нового спікера (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2014. – 3.02).

Федералізація України – це шлях до знищення. І ті, хто закликають ставати на цей шлях, – це люди, які працюють проти України. Про це заявив лідер УДАРу В. Кличко в коментарі журналістам на Майдані, передає УНН.

Він також зазначив, що опозиція робитиме все для того, щоб не допустити ескалації ситуації в Україні, і продовжуватиме переговори з владою (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2014. – 2.02).

Комуністична партія виступає за перетворення України на федерацію. Про це заявив лідер Компартії П. Симоненко з трибуни Верховної Ради у вівторок, 4 лютого.

«Ми вважаємо, що може компромісом бути тільки одне: що повноваження президента – це вірчі грамоти приймати

і нагороди державні вручати», – сказав він щодо кризи. «Ще одним елементом конституційно-політичної реформи Компартія розглядає процес федералізації України», – заявив П. Симоненко. «Треба рятувати майбутнє України, захищаючи наш народ, наші традиції, наше майбутнє тим, що кожна територіальна громада буде сама вирішувати, якою мовою розмовляти, які традиції зберігати, що шанувати і таке інше», – сказав він. «Це торкається й економічних механізмів впливу», – додав лідер КПУ.

Щодо складу уряду П. Симоненко сказав: «Фракція Компартії наполягає, що цей уряд не повинен вирішувати питання приведення до влади чергового президента, це повинен бути уряд професіоналів, ті, хто має досвід і хто відсторонений від олігархів» (*Українська правда* (<http://www.pravda.com.ua/news/2014/02/4/7012584/>)). – 2014. – 4.02).

Госсекретарь США Дж. Керри и лидеры украинской оппозиции в ходе встречи в Мюнхене достигли договоренностей относительно плана по выходу из кризисной ситуации на Украине, сообщил оппозиционный депутат Верховной Рады Украины П. Порошенко.

В числе основных пунктов «антикризисного» плана: «прекращение насилия на Украине», освобождение задержанных в ходе акций протеста, «расследование фактов похищения, избиения, пыток и убийств», сообщил глава фракции «Батьківщина» А. Яценюк.

«Для этого мы приняли предложение генерального секретаря Совета Европы Т. Ягланда относительно создания независимой комиссии с участием оппозиции, власти и одного представителя генерального секретаря, которым будет бывший председатель ЕСПЧ», – сказал А. Яценюк.

А. Яценюк также отметил, что для выполнения этих пунктов есть предложение «по созданию дополнительной комиссии, где представители ООН принимали бы участие как наблюдатели».

План также предполагает, по словам А. Яценюка, проведение конституционной реформы, в результате которой

будут уменьшены полномочия действующего Президента. «В том случае, если будет проведена конституционная реформа, Украина сможет получить экономический пакет не для правительства Президента В. Януковича, а для украинского государства, если украинская оппозиция получит всю полноту ответственности за дела в стране», – пояснил А. Яценюк (*Електронні Вісти* (<http://elvisti.com>). – 2014. – 1.02).

Європарламент голосуватиме за резолюцію по Україні 6 лютого, передає УНН.

На офіційній сторінці Європейського парламенту повідомляється, що дебати щодо ситуації в Україні заплановані у Європейському парламенті на другу половину дня 5 лютого, а 6 лютого відбудеться голосування за резолюцію щодо нашої держави. Крім того, того ж дня порушуватиметься питання Сирії, Єгипту й результатів саміту Росія – ЄС (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2014. – 3.02).

Європейський союз и США работают над планом по оказанию значительной краткосрочной финансовой помощи Украине, сообщает Reuters со ссылкой на главу внешнеполитического ведомства ЕС К. Эштон.

В своем интервью Wall Street Journal она отметила, что пакет мер будет нацелен на то, чтобы помочь Украине пройти переходный период, во время которого временное правительство сможет принять политические и экономические реформы и подготовиться к проведению президентских выборов, которые состоятся, предположительно, в следующем году.

По словам К. Эштон, размер помощи, которую окажут Украине США и ЕС, пока не определен, однако, как она заметила, цифры не будут маленькими. Кроме того, пакет помощи может включать не только деньги, но и гарантии, помощь по части инвестиций, укрепление валюты (*Finance.ua* (<http://news.finance.ua>). – 2014. – 3.02).

В. о. міністра закордонних справ України Л. Кожара обурився обговоренням ситуації в Україні і виходу з неї іншими державами без участі української сторони.

Він наголосив на геополітичній важливості України у Європі, що привертає велику увагу до нашої держави. «Україна займає надзвичайно важливе геополітичне місце в Європі, і зрозуміло, що в Україні існує дуже багато інтересів інших країн. І нам дуже неприємно, коли українські питання обговорюються без участі самих українців, – сказав Л. Кожара. – Зрозуміло, що ситуація сьогодні надзвичайно гостра і всіх це питання цікавить, але коли не тільки сама ситуація, а й питання врегулювання обговорюється без нашої участі, то це не правильно. Україна також має брати участь у таких дискусіях». Водночас він наголосив на неприпустимості того, щоб Україна стала розмінною монетою в геополітичних іграх (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2014. – 3.02; *Українська правда* (www.pravda.com.ua). – 2014. – 3.02).

Голова Ради міністрів Польщі Д. Туск 3 лютого планує зустрітися в справі вирішення кризової ситуації в Україні з главами урядів балтійських країн (Литва, Латвія, Естонія), а також прем'єр-міністрами Швеції і Фінляндії. Про це повідомляє прес-служба глави польського уряду, передає УНН.

Останнім часом Д. Туск заявляв, що всі політики, з якими він розмовляв у Будапешті, Брюсселі, Парижі й Берліні, погодилися, що Угода про асоціацію України з Європейським Союзом «повинна лежати на столі» (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2014. – 3.02).

Голова польської Ради міністрів Д. Туск зустрівся з президентом Франції Ф. Олландом у четвер, 30 січня. Політики обговорювали можливості допомоги Європейського Союзу

Україні. Про це повідомляє УНН з посиланням на «Польське радіо». Польський прем'єр-міністр зазначив, що існують дві умови надання такої підтримки. Перша – це припинення будь-якого насилля, а друга – порозуміння українських еліт: і тих, хто нині при владі, і тих, хто організує демонстрації.

Французький президент Ф. Олланд наголосив, що ситуація в Україні серйозна, тому дії мають бути обережними. За словами французького очільника, найближчими днями в Україні може дійти до застосування насильства, отже, необхідно зробити все, аби відновити діалог (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2014. – 31.01).

Сообщество «Красный сектор» взял ответственность за поджоги в Киеве автомобилей участников Евромайдана. Об этом говорится в сообщении, размещенном на странице сообщества (*Електронні Вісти* (<http://elvisti.com>). – 2014. – 1.02).

Внесение изменений в Конституцию Украины должно проходить в строгом соответствии с действующим основным законом страны, для этого необходимо создать специальную конституционную комиссию. Об этом заявил экс-президент страны Л. Кравчук (1991–1994 гг.).

По его словам, иные варианты внесения изменений являются неприемлемыми. «Есть действующая Конституция, которой определено как вводятся в действие конституционные изменения. Другого пути нет, это уже будет не Конституция, а тряпка, о которую будут вытирать ноги», – подчеркнул экс-президент страны.

Л. Кравчук заметил, что существующей в Украине Конституционной Ассамблеей, главой которой он является, «наработаны очень серьезные тексты». «Мы можем отдать эти тексты, и они могут лечь в основу этих изменений», – пояснил политик. По его убеждению, «на основе измененной Конституции можно будет формировать парламентско-президентское

государство». «А для этого нужно провести парламентские выборы на партийно-пропорциональной основе, провести и принять закон о выборах Президента с новыми полномочиями, определить взаимодействия между властью и местным самоуправлением, судебной системой, прокуратурой», – отметил Л. Кравчук.

Он также предостерег оппозицию от «неконституционных и недемократических действий» на этом пути. «Эксперименты над обществом нужно прекратить. Если оппозиция осуждает недемократические действия власти и конституционного суда, а она имеет на то основания, то она не должна начинать с таких же недемократических действий», – подчеркнул он.

Необходимость изменения Конституции Украины и возвращения страны к парламентско-президентской республике находится среди ключевых требований украинской оппозиции. В этой связи парламентские оппозиционные фракции добиваются создания в Верховной Раде специальной комиссии, которая бы занималась этим вопросом (*Четверта Влада* (<http://4vlada.net>). – 2014. – 3.02).

Створення таких органів, як Народна рада й Народна самооборона, не допускається ні Конституцією, ні законами України. Більше того, спроби створити такі органи несуть загрозу конституційному ладу країни і її територіальній цілісності. Про це в ексклюзивному коментарі УНН повідомила начальник Головного управління Генеральної прокуратури України І. Зарубинська.

«Останнім часом в Україні набули поширення факти прийняття органами місцевого самоврядування та окремими групами осіб рішень про утворення народних рад як органів з владними та управлінським повноваженнями. Такі факти задокументовано у Волинській, Житомирській, Закарпатській, Івано-Франківській, Львівській, Тернопільській і Чернівецькій областях. Окремими місцевими радами Волинської, Івано-Франківської, Львівської, Тернопільської

областей також утворювалися підрозділи Народної самооборони», – повідомила І. Зарубинська.

Також вона зазначила, що створення таких органів, як Народна рада й Народна самооборона, не допускається ні Конституцією, ні законами України. Більше того, такі спроби несуть загрозу конституційному ладу країни й територіальній цілісності. «З метою недопущення зміни конституційного ладу України, формування нелегітимних органів влади та припинення протистояння в суспільстві прокурорами на всі ці рішення було подано до суду позови про визнання їх незаконними та скасування.

За період з 16 січня поточного року судами задоволено 17 позовів прокурорів. У порядку забезпечення позовних вимог задоволено клопотання прокурорів і зупинено дію 115 протиправних рішень органів місцевого самоврядування. Тобто ці рішення на території України не діють у зв'язку з їх оскарженням до суду.

Натомість окремі особи продовжують умисно вчиняти активні дії, спрямовані на легалізацію вказаних незаконних рішень місцевих рад і діяльності Народної ради. З цією метою вони спонукають працівників правоохоронних органів, суду й державних службовців до реалізації протиправних рішень шляхом підписання заяв про визнання актів Народної ради, їх виконання», – повідомила вона.

Відповідаючи на запитання про відповідальність за такі дії, І. Зарубинська відповіла: «Вказані дії є злочином, відповідальність за який передбачено ч. 1 ст. 365 КК України, у тому числі покарання у вигляді позбавлення волі на строк від 2 до 5 років. За таких обставин у Львівській області розпочато кримінальне провадження щодо керівника районної так званої Народної ради, який одночасно є головою районної ради. Триває досудове слідство.

Органи прокуратури застерігають, що будуть принципово реагуватимуть на всі спроби змін конституційного ладу або захоплення державної влади» (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2014. – 31.01).

У неділю, 2 лютого, активіст Автомайдану Д. Булатов відлетів на лікування до Європи рейсовим літаком. Перед тим як постраждалий перетнув державний кордон правоохоронці допитали його. Наразі всі протоколи аналізуються. Триває досудове розслідування, повідомили УНН у ВЗГ ГУМВС України в Київській області.

З метою швидкого та об'єктивного розслідування кримінального провадження щодо незаконного позбавлення волі Д. Булатова створено слідчо-оперативну групу. На сьогодні працівники міліції вже відпрацювали весь комплекс слідчих оперативно-розшукових дій. За фактом викрадення Д. Булатова слідчим управлінням ГУМВС України в Київській області відкрито кримінальне провадження.

Слідчим управлінням відпрацьовуються три версії факту викрадення Д. Булатова:

- кримінальне правопорушення вчинено у зв'язку з комерційною діяльністю Д. Булатова з метою подальшого вимагання викупу;
- кримінальне правопорушення вчинено з хуліганських мотивів;
- кримінальне провадження з метою провокацій масових заворушень.

Нагадаємо, раніше ЗМІ повідомили що в. о. міністра МЗВ Л. Кожара спростував твердження, що Д. Булатова катували. Як писали ЗМІ, на думку Л. Кожари, історія про те, що Д. Булатов був викрадений і був підданий тортурам, абсолютна неправда.

Як відомо, 30 січня поточного року о 23:30 по спецлінії «102» до міліції звернувся народний депутат України П. Порошенко й повідомив, що в одну з приватних медичних клінік доставлено активіста Автомайдану Д. Булатова. До медичного закладу одразу виїхала слідчо-оперативна група Дарницького райуправління столичної міліції. Правоохоронцям не вдалося детально опитати потерпілого у зв'язку зі станом його здоров'я.

За інформацією правозахисників, Д. Булатов був на барикадах 22 січня, а його зникненню передував напад «Беркута» на колону автомобілів протестувальників о 1:00 четверга

23 січня. Під час цього нападу автомобілі були розбиті, а протестувальників, за повідомленнями, відвезли в невідомому напрямку. Однак Д. Булатов не був серед цієї колони автомайданівців **(Українські Національні Новини (<http://www.unn.com.ua>)). – 2014. – 3.02).**

Українська міліція звинувачує викраденого лідера Автомайдану Д. Булатова в небажанні співпрацювати зі слідством. «Представники слідства тричі намагалися його допитати, однак жодної істотної деталі про скоєний стосовно нього злочин лідер так званого Автомайдану так і не надав. Така поведінка потерпілого наводить на думку, що він не бажає співпрацювати зі слідством», – заявляють силовики.

За словами заступника начальника Головного слідчого управління МВС України О. Татарова, наразі триває розслідування кримінального провадження за фактом зникнення Д. Булатова.

Потерпілий, як стверджують у міліції, надав лише ймовірний колір мікроавтобуса, на якому його викрадали. «З третього разу допит відбувся, але уточнюючої інформації працівникам слідства знову надано не було. Потерпілий заявив, що його ймовірно викрадали на мікроавтобусі синього кольору, а точного місця викрадення він не пам'ятає», – ідеться в повідомленні.

Більше того, О. Татаров обурюється, що «навіть прикмет злочинців, які могли би бути причетні до вчинення кримінального правопорушення, він нам не надає».

У МВС запевнили, що продовжують слідство. Зокрема, силовики встановлюють місця розташування відеокамер і відеореєстраторів на автомобілях, які могли там знаходитися в той час, коли зник потерпілий. «Але небажання потерпілого та громадян, які його консультують, допомагати слідству не дає можливості об'єктивно та швидко встановити обставини вчиненого кримінального правопорушення», – сказав заступник начальника ГСУ МВС **(Українська правда (<http://www.pravda.com.ua/news/2014/02/3/7012510>)). – 2014. – 3.02).**

Керівник «Спільної справи» О. Данилюк, якого було оголошено в розшук, покинув Україну. Про це він повідомив на своїй сторінці у Facebook. «Питання мого затримання з подальшим направленням в СІЗО або катівню мало бути вирішено впродовж кількох годин. Не попередивши навіть охорону, я перевдягнувся, натягнув балаклаву і залишив Хрещатик. Після кількох діб переховування вночі пішки перейшов кордон. Сьогодні нарешті дістався Лондона. Доведеться координувати з екзилія», – написав він пізно вночі 2 лютого, додавши на своє виправдання: «Тимошенко довела, що сидіти шляхетно, але неефективно. Ми не збираємось здаватися в полон, як би це не називалось. І ті, хто вважають, що позбулись мене, рано радіють. Дуже скоро я повернусь назад» (*Українська правда* (www.pravda.com.ua). – 2014. – 3.02).

Масові протестні акції в Києві були сплановані заздалегідь, готувався силовий варіант розвитку подій. Про це заявив заступник начальника Головного слідчого управління МВС О. Гнатів на брифінгу в п'ятницю, 31 січня.

«Інформація, яка міститься на вилучених серверах, стосується діяльності ВО “Батьківщина” і говорить про те, що масові протестні акції, які почалися в Києві 21 листопада минулого року, не були стихійними, а планувалися заздалегідь», – сказав на брифінгу в Києві замначальника Головного слідчого управління О. Гнатів. За його словами, ідеться про сервери, вилучені на вул. Турівській 9 грудня минулого року в приміщенні, яке займає ТОВ «Айті».

О. Гнатів стверджує, що, за даними МВС, «під час планування цих акцій передбачався так званий силовий сценарій розвитку». «Тобто такий варіант, при якому буде застосована сила до мітингувальників. Це викличе широкий резонанс і підірве авторитет діючої влади й Президента, – підкреслив заступник начальника ГСУ МВС. – Отримані матеріали направлені на експертне дослідження для встановлення в них наявності дій, спрямованих на насильницьку зміну чи повалення

конституційного ладу, або захоплення державної влади». Також додав, що про наявність складу злочину можна буде сказати після завершення цієї експертизи. Якщо ж експертиза підтвердить такі припущення, то подальшим розслідуванням буде займатися Служба безпеки України. «Зараз говорити про підозру щодо будь-кого рано», – сказав О. Гнатів.

Як повідомлялося, 9 грудня бійці загонів спецпризначення вибили вікна і двері в офісі партії «Батьківщина», провели обшук і вилучили її сервери (*Українська правда (www.pravda.com.ua)*. – 2014. – 31.01).

Запорожские и луганские коммунисты создают «Народное ополчение».

Депутат Запорожского городского совета, секретарь обкома КПУ В. Мишук заявил, что инициатива в Запорожской области исходит от рядовых граждан и общественных организаций, встревоженных угрозой захвата власти фашистами. Народное ополчение будет неполитической организацией. Задачей «Народного ополчения» будет поддержание общественного порядка, недопущения дестабилизации в Запорожском регионе и пресечение любых проявлений фашизма.

На Луганщине коммунисты сформировали группу «Народное ополчение» из 200 человек, которые готовы организовать в течение часа и дать отпор боевикам, направляющимся в Луганск. Об этом сообщил первый секретарь Луганского горкома Компартии Украины М. Чаленко. «Концепция работы этой группы – защитить мирных жителей, а не административные здания. Наша задача предотвратить столкновения и провокации», – прокомментировал М. Чаленко (*Компартія України (www.kpu.ua)*. – 2014. – 31.01).

У трійці лідерів кандидатів у Президенти сталася зміна.

Якби вибори Президента відбулися найближчої неділі, то до трійки лідерів потрапили б В. Янукович, В. Кличко й П. Порошенко. Про це говорять дані соціологічного опитування

«Соцису». Згідно з даними, взяти участь у виборах Президента готові понад 75 % українців. Щодо політичних уподобань, то кандидатуру діючого Президента В. Януковича підтримали б 19,8 %. Другу позицію посідає В. Кличко – 19,1 %, а третю П. Порошенко – 10,5 %. А. Яценюк отримав би підтримку в 6,3 %, лідер КПУ П. Симоненко – 4,5 %, а О. Тягнибок – 3,6 %.

Близько третини виборців заявляють, що не знають, за якого кандидата віддали б свій голос і чи взагалі прийшли б на вибори.

Дослідження було проведене в період з 17 по 26 січня 2014 р. по всій території України методом особистого інтерв'ю за місцем проживання респондентів. Вибірка у віці від 18 років і старше репрезентативна загалом для України (2004 респонденти) за показниками віку, статі й типом поселення. Статистична похибка вибірки (довірчий інтервал) становить $\pm 2,2\%$ (*Українська правда* (www.pravda.com.ua)). – 2014. – 31.01).

П. Порошенко, швидше за все, очолить антикризовий коаліційний уряд, формування якого має розпочатися вже наступного тижня, вважає політолог П. Нусс, передає УНН.

«На мій погляд, саме його кандидатура пройшла праймеріз серед західного політикуму, і в першу чергу США. У рамках Мюнхенської конференції з безпеки, на якій були присутні лідери української опозиції, П. Порошенко виглядав лідером, який здатний вести міжнародні перемовини з регулювання політичної кризи в Україні. Його сприймають серйозніше, ніж, наприклад, А. Яценюка, тому саме йому були надані гарантії відносно грошової допомоги в разі формування уряду та зміни Конституції», – вважає П. Нусс.

«Чи надовго П. Порошенко прийде в уряд, залежить від того, наскільки вдасться обійти питання повернення Конституції до редакції 2004 р. Якщо все-таки в парламенті буде сформована ситуативна більшість і парламентарі оберуть цей шлях, то можна стверджувати, що саме В. Янукович очолить уряд після завершення його президентської каденції. Доля П. Порошенка в такому разі передбачувана. Він посяде місце

першого віце-прем'єра. Таким чином Україна й отримає антикризовий коаліційний уряд. Щодо долі А. Яценюка і В. Кличка – президентські амбіції виявилися сильнішими, ніж бажання подолати глибоку кризу», – зазначає П. Нусс (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2014. – 3.02).

Сьогодні розпуск парламенту є вірогідним. Про це на пресс-конференції сказав політолог Д. Видрін, передає кореспондент УНН. Експерт зазначив, що в Україні часто аполітична воля перемагає політичну доцільність. Тому, на його думку, розпуск парламенту сьогодні є вірогідним.

Водночас він зазначив, що у випадку, якщо будуть об'явлені дострокові парламентські вибори, необхідно також оголосити вибори голів районних адміністрацій, які були скасовані раніше, а також вибори губернаторів.

«Якщо зараз оголосити вибори до парламенту, прямі вибори губернаторів і вибори голів районних адміністрацій, то зараз 90 % харизматичного пасіонарного населення поїхало б на ці вибори. Адже кожен розсудив би: «Якщо я герой на вулиці, то я гідний бути, як мінімум, головою районної адміністрації»», – зазначив Д. Видрін.

Політолог також зауважив, що вибори це гірше, ніж реформи, але краще, ніж погроми (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2014. – 3.02).

На цьому етапі в Президента В. Януковича немає ні повноважень, ні правових підстав розпускати український парламент. Більше того, такий крок не зіграє на користь політичної ситуації, яка протягом кількох останніх тижнів тільки загострюється. Свою позицію щодо погроз В. Януковича розпустити парламент УНН висловили правові експерти М. Савенко і В. Мусіяка.

Як розповів один з авторів тексту Конституції України В. Мусіяка, згідно із законом, є тільки одна правова підстава

для Президента завчасно припинити роботу ВРУ. «В. Янукович може розпустити парламент тільки в тому разі, якщо депутати не можуть розпочати роботу у Раді в пленарному режимі протягом 30 днів однієї чергової сесії. Це єдина правова підстава, яка прописана у Конституції. Усе інше – то від лукавого», – прокоментував В. Мусяка.

Він висловив сумніви, що В. Янукович ризикне сьогодні оголосити дострокові парламентські вибори, адже цей крок не наблизить країну до вирішення суспільно-політичної кризи. «Виходить, що уряд у нас зараз тимчасовий, та ще й парламент прийдеться переобирати. Це аж ніяк не вирішує проблему, яка сьогодні існує на вулиці у нашому суспільстві. Я не думаю, що Президент буде продовжувати всі ці речі (розпуск парламенту. – Ред.), та ще й робитиме це в абсолютно не правовий спосіб», – зазначив В. Мусяка.

Солідарний з правознавцем й інший експерт, колишній суддя Конституційного Суду України М. Савенко. Він додав, що заяви про можливі дострокові перевибори Верховної Ради є виключно політичним рішенням і зауважив, що історія незалежної України вже знала подібні приклади. «Щось подібне вже було у практиці нашої країни, коли у 1993 р. Президент і Верховна рада України за спільною згодою домовилися про проведення дострокових виборів до парламенту», – підкреслив М. Савенко (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2014. – 3.02).

Одномоментный возврат к Конституции образца 2004 г. породит еще один виток серьезной конфронтации. Об этом на пресс-конференции в ИА «Главком» заявила секретарь Конституционной Ассамблеи М. Ставнийчук.

«Потому что сегодня нужно искать быстрые варианты развития страны и вывода конфликта. Если мы вернемся к редакции Конституции 2004 г. это опять кризис, это опять конфликт. Это опять непонимание. Поэтому я призываю политиков прислушиваться к разумной и рациональной идее, на ней настаиваю», – сказала она.

По мнению секретаря Конституционной Ассамблеи, это может быть меморандум или конституционный договор, который ответственно должны заключить стороны. Это также позволяет быстро решить вопрос формирования того же коалиционного правительства или правительства народного доверия. «Договор дает возможность зайти в полноценный конституционный процесс, выставив сроки, выставив задачи, обнародовав позиции сторон, поэтому кулуарные переговоры должны отойти в прошлое. Страна должна выйти из этого кризиса совсем новая, с новыми подходами, новыми принципами», – резюмировала М. Ставнийчук (*Главком* (<http://glavcom.ua/news/182434.html>)). – 2014. – 3.02).

Возврат к Конституции 2004 г. не решит назревший кризис в политикуме и обществе, поэтому необходимо ликвидировать пост Президента или ограничить его представительскими функциями. Об этом заявил лидер фракции Компартии П. Симоненко на заседании согласительного совета парламента.

По его словам, представители власти и оппозиции дерутся кровью украинского народа за лакомые должности. «При этом вы ничего не сделали на этих должностях президентских для украинского народа. Поэтому мы предлагаем ликвидировать эту должность или в крайнем случае ограничить ее представительскими функциями», – сказал П. Симоненко, которого цитирует «ГолосUA». При этом он отметил, что таким образом Украина избавится от «клановой структуры власти».

Также, по мнению политика, в настоящее время необходимо очень серьезно рассмотреть вопрос о федерализации Украины. «Верховная Рада должна очень серьезно повести разговор о федерализации как основе сбережения Украины и недопущения раскола ее на несколько частей», – пояснил он (*Главком* (<http://glavcom.ua/news/182396.html>)). – 2014. – 3.02).

У Луцьку місьцеве відділення Компартії відкрило пам'ятник Й. Сталіну, заховавши його від зазіхань у

коридорі власного КПУ. Про це повідомили у Волинському обласному комітеті КПУ, пише «ВолиньПост». Як повідомив представник обкому КПУ О. Кононович, гроші на пам'ятник збирали кілька років. «Цей процес закінчився недавно, і ми відкриття приурочили до Дня визволення Луцька», – пояснив О. Кононович. Він відмовився називати скільки коштував пам'ятник. Сказав лише, що погруддя виготовили в Луцьку. «Луцький Сталін» виготовлений з бетону і важить понад 100 кг. «Зробили з бетону, бо якщо якісь радикали спробують його розбити, то форма все одно залишиться, і ми можемо наклепати хоч 100 нових», – пояснив О. Кононович.

Він розповів, що П. Симоненко особисто привітав обком з «бетонним Сталіним» (*Українська правда* (<http://www.pravda.com.ua/news/2014/02/3/7012512>)). – 2014. – 3.02).

На позачерговому форумі євромайданів, який відбувся в 1 лютого в Києві, делегати з 46 «майданів» України визначили напрями діяльності перехідного технічного уряду («уряду народної довіри»).

«Технічний уряд має забезпечити правопорядок в країні та підписати нарешті угоду з Євросоюзом. Серед критеріїв до членів уряду є такі: високі моральні та репутаційні якості, правдивість поданої інформації про себе, згода на особливий режим контролю та проходження поліграфу, відсутність корупційних правопорушень, незалежність від олігархічних груп і злочинних угруповань, невходження до органів виконавчої влади в період правління режиму В. Януковича», – перелічив делегат з Харкова Д. Пилипчук.

Учасники форуму також вирішили створити координаційний центр Майданів, а після завершення протистоянь створювати громадські суди та поширювати петиції як спосіб внесення законопроектів. «Ми вважаємо, що форум Євромайданів обов'язково має мати свого представника на перемовинах, якщо вони відновляться. Це буде запорукою демократичності і дасть суспільству відчуття того, що його не обманюють. Необхідне встановлення рішень громадського контролю за

діяльність усіх гілок влади. Є механізм петицій, наприклад. Також ми винесли такий механізм контролю, як громадські суди, коли чиновники можуть отримувати осуд за свої вчинки як в приватній, так і в державній діяльності», – розповів делегат з Донецька С. Федорчук. На форумі учасники ухвалили декілька документів з пропозицією про розформування спецпідрозділу «Беркут», створення бази злочинів проти протестувальників, а також засудження окремих заяв російських політиків. Водночас экс-міністр внутрішніх справ Ю. Луценко, який на форум Євромайданів був делегований від Ради Майдану, підкреслив, що наразі головним завданням є не ухвалення резолюцій та обговорення дій після завершення протистоянь, а негайне «перетягування» провладних депутатів на бік опозиції. Також він закликав активізувати дії Євромайданів на місцях. Саме це, за його словами, може переломити ситуацію в парламенті. Наступний, другий плановий форум Євромайданів відбудеться 9 лютого в Одесі (*Radio «Свобода»* (<http://www.radiosvoboda.org/content/article/25250172.html>). – 2014. – 1.02).

Объединение «Правый сектор» и ветераны-афганцы хотят выступить третьей стороной в переговорах между властью и оппозицией относительно урегулирования социально-политического кризиса в Украине, говорится в их видеообращении, обнародованном на сайте радио «Свобода». «В связи с тем, что власть и оппозиция не достигают никаких договоренностей по урегулированию чрезвычайной ситуации в стране, выводят страну на грань войны, мы как представители Майдана, которые с первых дней добиваются права на свободу, справедливость и благополучие, а именно воины-афганцы, “Правый сектор” и другие силовые структуры Майдана, обращаемся с требованием к власти и оппозиции возобновить переговорный процесс и включить нас к переговорному процессу», – сказал один из лидеров «Правого сектора» Д. Ярош.

Он заявил, что переговорный процесс нужно возобновить до начала новой сессии ВР, которая откроется 4 февраля.

По его словам, в случае освобождения всех задержанных протестующих объединение готово к определенному компромиссу, а именно освободить улицу Грушевского и вернуться на исходные позиции Майдана. «В случае непринятия наших требований, мы оставляем за собой право на самостоятельные адекватные действия, которые могут выходить за конституционные рамки», – сказал он (*Кореспондент* (<http://korrespondent.net/ukraine/politics/3299648-pravyi-sektor-khochet-stat-tretei-storonoj-v-perehovorakh-po-urehulyrovanyui-sytuatsyyi-v-ukrayne>)). – 2014. – 31.01).

Правий сектор прокоментував інформацію ЗМІ стосовно домовленостей з СБУ та МВС щодо звільнення полонених. Відповідну заяву розміщено, зокрема, на сторінці «Правого сектору» в мережі «ВКонтакте».

«ЗМІ поширили інформацію про те, що представники “Правого сектору” та воїнів-афганців провели переговори з високими чинами МВС та СБУ і домовилися про звільнення полонених учасників акцій протесту в обмін на розблокування КМДА та вул. Грушевського.

З цього приводу ми заявляємо, що ініціатива у переговорах належала воїнам-афганцям. Ми, однак, її певною мірою підтримуємо, адже розуміємо важливість звільнення полонених. Ми не можемо гарантувати розблокування КМДА, котра не перебуває під нашим контролем, однак повторно заявляємо, що готові відвести своїх людей із вулиці Грушевського за умови звільнення полонених і припинення їхнього кримінально переслідування.

Водночас наголошуємо, що в цьому випадку мова йде про тактичні моменти нашої боротьби. Наші стратегічні цілі залишаються тими ж самими, що й на початку», – ідеться в заяві (*ВКонтакте* (http://vk.com/public62043361?w=wall-62043361_51110)). – 2014. – 3.02).

1 февреля в Харькове во Дворце спорта съезд руководителей первичных организаций Партии регионов принял ре-

шение создать отряды самообороны для наведения порядка. На слет первичных организаций прибыли представители Партии регионов из 20 регионов, общественных организаций, а также делегация КПУ, духовенство – всего около 3,5 тыс. человек. У всех присутствующих есть отличительные знаки – георгиевские ленты. Представители первичных организация Партии регионов заявили о создании Всеукраинского общественного союза. Союзу дали название «Украинский фронт».

«Название особо символично. Наш фронт начнет зачищать и очищать украинскую землю от тех, кто пришел сюда с оккупационными планами. Так было тогда, так происходит сейчас. Наши деды и прадеды с этой задачей справились, сегодня наша очередь. И я думаю, что мы будем достойны тех, кто нас родил, кто нас воспитывал и кто давал нам основы характера и хорошее правильное патриотическое воспитание», – М. Добкин.

В его руководство вошли губернатор области М. Добкин, мэр Харькова Г. Кернес, нардепы Д. Святаш и О. Царев. Все известны как радикальные противники Евромайдана. По словам М. Добкина, он выступает за мирный выход из кризиса, но, если переговоры не дадут эффекта, не исключено, что используют «иные меры наведения порядка».

Как заявил «Вестям» М. Добкин, первым делом «Фронт» будет очищать все захваченные здания: «Мы будем добиваться освобождения зданий без каких-либо дополнительных условий со стороны митингующих, разблокирования улиц и площадей, включая Майдан». Мы будем действовать в рамках закона, но готовы на достаточно радикальные меры – вплоть до физического вмешательства для освобождения зданий». По словам М. Добкина, организация уже активно набирает добровольцев в отряды «народной гвардии». «Ее активисты будут помогать милиционерам защищать здания, а также выявлять и обезоруживать экстремистов, – говорит губернатор. – Мы стремимся к тому, чтобы эта анархия закончилась и приезжие из сел вернулись к себе пасти овец».

По словам губернатора, «Украинский фронт» хочет принять участие в переговорах, которые сейчас проводит оппозиция с

Президентом, чтобы представить «альтернативную точку зрения». «Речь идет о том, чтобы помимо оппозиции принимала участие в сегодняшних событиях и непартийная организация, которая представляла бы ту часть страны, которая против Майдана, – заявил “Вестям” О. Царев. – Чтоб не представляли конфликт, как конфликт власти и народа. Чтоб было видно, что в народе есть разные точки зрения. Основная цель организации препятствовать нарушению закона» (*Вестю* (<http://vesti.ua/harkov/35666-ukrainskomu-frontu-predrekajut-prevrawenie-v-radikalnyj-antimajdan>). – 2014. – 3.02).

ЕКОНОМІКА

Общий ресурс местных бюджетов на 2014 г. увеличен на 21,7 млрд грн.

Ключевым направлением бюджетной политики на 2014 г. в сфере взаимоотношений государственного бюджета с местными бюджетами является сбалансированность общегосударственных и региональных интересов направленных на рациональное использование экономического потенциала каждого региона страны. Общий ресурс местных бюджетов на 2014 г. по сравнению с прошлым годом увеличен на 9,8 %, или 21,7 млрд грн.

Впервые в бюджете предусмотрены расходы на:

- расширение сети дошкольных учебных заведений, модернизацию детских спортивных площадок общеобразовательных и дошкольных учебных заведений;
- обеспечение питания (завтраков) учащихся 5–11 классов общеобразовательных учебных заведений;
- установление надбавок за объем и качество выполненной работы медицинским работникам, оказывающим первичную медицинскую помощь в регионах, которые не принимают участия в пилотном проекте реформирования отрасли здравоохранения.

Вместе с этим учтены средства на:

- повышение размеров минимальной заработной платы, должностного оклада (тарифной ставки) работника I тарифного разряда ЕТС;

- повышение уровня финансовой обеспеченности местных бюджетов по расходам на выплату заработной платы работников бюджетных учреждений и оплату за энергоносители;
- выплату пособия по уходу за инвалидом I или II группы вследствие психического расстройства;
- обеспечение дополнительных выплат медработникам системы экстренной медицинской помощи;
- поддержку проведения реформирования системы здравоохранения.

В целом инвестиционный ресурс местных бюджетов на социально-экономическое развитие территорий возрастает на 3,4 млрд грн и составляет 16,2 млрд грн (*Економічна правда* (www.epravda.com.ua). – 2014. – 3.02).

В Украине на сегодня принято 70,2 % местных бюджетов с конечным сроком утверждения 3 февраля 2014 г. Об этом сообщает пресс-служба Министерства финансов Украины (Минфин).

«Из 694 местных бюджетов, которые имеют прямые межбюджетные отношения с государственным бюджетом и конечным сроком утверждения которых является 3 февраля 2014 г. (включительно), принято 487 местных бюджетов, или 70,2 %», – говорится в сообщении.

В частности, принят республиканский бюджет Автономной Республики Крым; 15 (62,5 %) областных бюджетов (Днепропетровская, Донецкая, Житомирская, Запорожская, Киевская, Кировоградская, Луганская, Николаевская, Одесская, Полтавская, Сумская, Харьковская, Херсонская, Черкасская, Черниговская области); городской бюджет города Севастополя; 138 (77,1 %) городских бюджетов городов (республиканского) областного значения; 332 (68 %) районных бюджетов.

Согласно сообщению Минфина, все бюджеты, которые имеют прямые межбюджетные отношения с государственным бюджетом, утверждены в Автономной Республике Крым, Киевской, Одесской, Полтавской и Сумской областях.

В то же время по состоянию на 31 января 2014 г. принято 3539 местных бюджетов разных уровней, или 29,3 % их общего количества.

Наибольшее количество бюджетов утверждено в Киевской (99,9 %), Сумской (97 %), Одесской (94,2 %), Полтавской (86,4 %) областях и в Автономной Республике Крым (86 %), отмечают в пресс-службе министерства. Отметим также, что на этот момент до сих пор еще не принят бюджет города Киева. При этом Киевская городская государственная администрация предлагает Киевовету принять столичный бюджет на 2014 г. с доходами в сумме 20 млрд 100 млн 343,1 тыс. грн и расходами в сумме 19 млрд 835 млн 536,3 тыс. грн.

Напомним, ранее сообщалось, что все местные бюджеты в Украине, для которых в государственном бюджете определяются межбюджетные трансферты, должны быть утверждены до 3 февраля 2014 г. (*Минфин.com.ua* (<http://minfin.com.ua>). – 2014. – 3.02).

Валовой внутренний продукт Украины возрос на 3,7 % в IV квартале 2013 г. по сравнению с аналогичным периодом 2012 г., по итогам 2013 г. в целом зафиксирован нулевой рост ВВП. Об этом сообщила Государственной служба статистики Украины на сайте, ссылаясь на свои оперативные данные.

Согласно данным Госстата, по сравнению с III кварталом 2013 г. с учетом сезонного фактора рост ВВП составил 2,4 %. Номинальный ВВП Украины по итогам 2013 г. составил 1,444 трлн грн.

Спад ВВП по итогам II квартала 2013 г. в годовом выражении составил 1,3 %, по сравнению с I кварталом 2013 г. и с учетом сезонного фактора спад составил 0,5 %. Номинальный ВВП Украины по итогам II квартала 2013 г. составил 351,896 млрд грн.

В 2012 г. рост реального ВВП составил 0,2 % – до 1,409 трлн грн. Государственный бюджет Украины на 2013 г. предполагал темпы роста реального ВВП на 3,4 % (*Електронні Віснї* (<http://elvist.com>). – 2014. – 31.01).

Четверть экспорта Украины составляет агропродукция. В 2013 г. часть аграрной продукции в общем экспорте государства составляла близко 27 %. Об этом в программе «Экспертный совет» на телеканале «Рада» сообщил и. о. министра аграрной политики и продовольствия Н. Присяжнюк.

«Сельскохозяйственная продукция традиционно занимает значительную часть во внешней торговле Украины. И это чуть ли не единственная отрасль экономики Украины, которая имеет позитивное сальдо внешней торговли. В 2013 г. оно составляло 8,8 млрд дол.», – отметил Н. Присяжнюк. Он констатировал, что в прошлом году Украина экспортировала сельхозпродукции на 17,3 млрд дол. А это более 27 % от общего экспорта Украины. Импорт составлял 8,6 млрд дол.

По словам главы ведомства, наиболее весомыми факторами позитивного сальдо сельхозпродукции остаются объемы экспорта зерновых культур – почти 34 %, масла – почти 20 %, а также семена масличных культур – свыше 11 %.

«Больше всего отечественной продукции было поставлено в страны Азии – свыше 34 % от всего экспорта сельскохозяйственной продукции. В то же время на страны Европейского Союза приходится свыше 27 %, а на страны СНГ – свыше 21 %», – отметил руководитель Минагропрода (*Минфин.com.ua* (<http://minfin.com.ua>)). – 2014. – 3.02).

Импорт фармацевтической продукции в Украину в 2013 г. в денежном эквиваленте составил более 3 млрд дол., сообщили в пресс-службе Министерства доходов и сборов Украины.

По статистике ведомства, лидерами импорта стали лекарственные средства дозированные или фасованные для розничной торговли. В частности, этой продукции было импортировано на сумму 2,6 млрд дол., что составляет 84 % от общего объема ввезенных фармацевтических товаров.

Среди этой продукции преимущественно ввозились лекарственные средства, состоящие из смешанных или несмешанных продуктов терапевтического или профилактического

применения, и средства, содержащие антибиотики. Объем импорта этой категории лекарств в 2013 г. составил 1,9 млрд дол.

Миндоходов также сообщило, что наибольшие объемы импорта дозированных или фасованных лекарственных средств наблюдались в октябре – декабре прошлого года, аналогичная ситуация была и в 2012 г.

По мнению аналитиков министерства, это связано с увеличением количества заболеваний в холодный период. В частности, в IV квартале 2013 г. было импортировано дозированных или фасованных лекарств на сумму 824,1 млн дол., из которых почти 603 млн дол. – лекарственные средства для терапевтического или профилактического применения и антибиотики (*Минфин.com.ua* (<http://minfin.com.ua>). – 2014. – 3.02).

Европейский банк реконструкции и развития (ЕБРР) утвердил программу финансирования в размере 100 млн дол. для поддержки развития устойчивых источников энергии и энергоэффективности на Украине, сообщает пресс-служба банка.

Программа финансирования устойчивой энергетики ЕБРР была утверждена советом директоров ЕБРР в конце 2013 г. Ее целью является внедрение новых навыков в энергетическом секторе на основе финансирования проектов через сеть украинских банков. Привлечением инвестиций в энергоэффективные технологии проект поможет Украине постепенно сократить свои общие потребности в энергии и улучшить состояние окружающей среды.

Напомним, Европейский банк реконструкции и развития (ЕБРР) выделяет 50 млн дол. на поддержку малых и средних предприятий (МСП) в Украине.

Программа финансирования устойчивой энергетики ЕБРР является продолжением Украинской программы энергоэффективности (УКЕЕР), в рамках которой через пять финансовых посреднических учреждений в 2007–2013 гг. было успешно профинансировано 77 проектов энергоэффективности по всей стране.

ЕБРР – крупнейший финансовый инвестор на Украине. По состоянию на 1 января 2014 г. банк взял на себя обязательства относительно предоставления 11,9 млрд дол. в рамках 321 проекта в Украине (*Минфин.com.ua* (<http://minfin.com.ua>). – 2014. – 3.02).

Украина в 2013 г. сократила потребление природного газа на 8,1 % или на 4,41 млрд куб. м по сравнению с 2012 г. – до 50 млрд 357,6 млн куб. м. Об этом говорится в статистической информации Министерства энергетики и угольной промышленности Украины.

По сообщению Минэнергоугля, в декабре 2013 г. потребление природного газа составило 6,68 млрд куб. м. Таким образом, в декабре в соответствии с декабрем 2012 г. Украина сократила потребление газа на 1,28 млрд куб. м, или на 16,1 %.

Напомним, в 2012 г. Украина сократила потребление газа на 7,6 %, или на 4,5 млрд куб. м по сравнению с 2011 г. – до 54,77 млрд куб. м (*Finance.ua* (<http://news.finance.ua>). – 2014. – 2.02).

Зарплаты занимают только 40 % в структуре доходов населения, в то время как 60 % приходится на пенсии, стипендии и социальную помощь. Об этом сообщил первый заместитель председателя Государственной службы статистики Украины В. Пищейко (*Finance.ua* (<http://news.finance.ua>). – 2014. – 1.02).

В Украине средняя стоимость аренды земли в 2013 г. возросла на 10 % – до 616,5 грн/га, сообщает пресс-служба Государственного агентства земельных ресурсов Украины (Госземгентство) со ссылкой на главу ведомства С. Тимченко.

Согласно сообщению, в 2013 г. было заключено 4,77 млн договоров аренды земельных паев, из которых

2,48 млн (52 %) заключили крестьяне-пенсионеры. При этом в основном заключались договоры среднесрочной аренды на 6–10 лет – 43 % от общего количества. Доля долгосрочных договоров аренды (от 10 лет) составила около 15 %.

По данным Госземагентства, в общей сложности владельцы паев в прошедшем году получили почти 10,5 млрд грн арендной платы, что на 1 млрд больше, чем в 2012 г. При этом отмечается, что сдают свои земли в аренду более 70 % пайщиков – это 17,4 млн га.

В Украине в 2012 г. владельцы земельных паев получили 8,7 млрд грн арендной платы, что составляет 92,5 % от предусмотренной в договорах общей суммы (9,4 млн грн). При этом средний размер арендной платы составил 539 грн/га (*Минфин.com.ua* (<http://minfin.com.ua>). – 2014. – 31.01).

ЕКОНОМІКА УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ СВІТОВИХ КРИЗОВИХ ТЕНДЕНЦІЙ

Международной рейтинговое агентство Moody's Investors Service понизило суверенный кредитный рейтинг Украины до уровня Caa2 с Caa1 с негативным прогнозом, говорится в сообщении агентства, опубликованном на его официальном сайте.

Причинами снижения рейтинга агентство называет эскалацию социального и политического напряжения в стране, повышенный риск резкого роста потребностей во внешней ликвидности и непредсказуемость внешней поддержки со стороны России.

При этом негативный прогноз агентство обуславливает высоким риском внешней ликвидности даже в условиях предоставления финансирования со стороны России в соответствии с озвученным планом.

«Это отражает прогноз Moody's относительно ограниченной вероятности того, что украинское правительство будет в состоянии эффективно решать основные структурные проблемы страны», – сказано в сообщении Moody's.

При этом в агентстве не ожидают, что в среднесрочной перспективе ситуация в Украине может измениться в лучшую сторону. «Мы изменим свой прогноз и собственно рейтинг в случае очевидных улучшений в части урегулирования политического кризиса и улучшения показателей внешней ликвидности», – говорится в сообщении агентства.

В числе факторов, которые могут стать решающими для дальнейшего понижения рейтинга Украины, названы: продолжение политического противостояния, рост насилия, отказ России от предоставления кредита в объеме 15 млрд дол., существенное снижение объемов золотовалютных резервов (*Минфин.com.ua* (<http://minfin.com.ua>). – 2014. – 3.02).

Украина поднялась в рейтинге Doing Business в направлении регистрации недвижимости.

В течение 2013 г. в рейтинге Doing Business по регистрации прав собственности Украина улучшила свои позиции на 61 пункт. Об этом на пресс-конференции по итогам работы службы в 2013 г. сказал председатель Укргосреестра Д. Ворона.

«Мы смогли поднять наше государство в рейтинге Doing Business в направлении регистрации недвижимости на 61 позицию. Если с существующим бюро технической инвентаризации мы имели 158 в рейтинге, то сейчас смогли подняться до 97 места», – сказал Д. Ворона.

Он выразил надежду, что воплощение запланированного на 2014 г. сможет поднять Украину в этом рейтинге в этом направлении до 45–50 места.

Среди запланированного в ближайшее время Д. Ворона выделил расширение электронных сервисов. В частности, предоставление выписок из реестра бизнеса и недвижимости в электронном виде, СМС-рассылка информации о степени готовности документов и установление в 120 городах систем управления очередью.

Вместе с тем он отметил, что в рейтинге Doing Business в направлении регистрации предприятий Украина поднялась на

три пункта – с 50 до 47 места (*Finance.ua* (<http://news.finance.ua>). – 2014. – 3.02).

Международное рейтинговое агентство Standard & Poor's снизило рейтинги Крыма и Киева до уровня CCC+ (с уровня B–), с «негативным» прогнозом. Согласно сообщению агентства, такое решение вызвано снижением 28 января рейтингов Украины.

В целом, снижение рейтингов обусловлено продолжающимися беспорядками и политической нестабильностью в Украине.

Одновременно S&P подтвердил рейтинг Львова на уровне CCC+, изменив прогноз по этому рейтингу со «стабильного» на «негативный».

В агентстве указывают, что эскалация политической напряженности в Украине делает ожидаемую финансовую поддержку со стороны России менее определенной в случае смены правительства и президента. Однако рейтинги Украины могут стабилизироваться и в конечном итоге улучшиться, если политическая напряженность спадет и будут найдены источники внешнего финансирования.

По прогнозам S&P, ВВП Украины на душу населения в 2014 г. составит 4,3 тыс. дол. Курс гривны, который в результате политических событий снизился на 2,5 % с начала года, составит около 8,5 грн/дол. Об этом сообщает «ЛІГАБізнесІнформ» (*Економічна правда* (www.epravda.com.ua). – 2014. – 31.01).

Борг України за газ у січні збільшився на чверть – до 3,35 млрд дол., в «Газпромі» вважають, що повної оплати не буде, і знову говорять про переведення «Нафтогазу» на передоплату. Про це пише газета «Ведомости».

За попередніми даними, у січні Україна отримала від «Газпрому» 2,4 млрд куб. м газу майже на 650 млн дол. У 2013 р. «Нафтогаз України» отримав з Росії близько 13 млрд куб. м в

середньому по 400 дол. за 1 тис. куб. м. Борг України за 2013 р. становить 2,7 млрд дол.

За січень «Нафтогаз» повинен заплатити «Газпрому» до 7 лютого. «Але вже є розуміння, що січневий газ “Нафтогаз” також, імовірно, не сплатить», – сказав прес-секретар президента РФ Д. Песков.

За словами джерела видання в газовому холдингу, один з можливих заходів впливу на Україну – перехід на передоплату газу. Відповідного рішення, утім, поки немає. «За контрактом “Газпром” має право ввести передоплату, але спочатку необхідно зрозуміти, наскільки Україна неплатоспроможна», – вказав Д. Песков (*Економічна правда* (www.epravda.com.ua)). – 2014. – 3.02).

Международные табачные компании, работающие в Украине, начали публиковать отчетности о результатах работы за прошлый год. Первые данные не обнадеживают. В 2013 г. компания Imperial Tobacco в Украине, которая занимает пятую часть рынка табачных изделий в стране, сократила производство сигарет на 15,3 % – до 15,5 млрд штук по сравнению с 2012 г. Такую дельту снижения компания демонстрирует второй год подряд: в 2012 г. Imperial Tobacco в Украине также сократила производство сигарет на 15,3 %, до 18,3 млрд штук, или на 3,3 млрд. Динамика производства за 2011 г. – «минус» 10 %, до 21,6 млрд штук.

Крупнейшие игроки рынка планируют опубликовать данные в течение месяца. На значительную позитивную динамику наверняка рассчитывать не приходится. В 2013 г. в сравнении с 2012 г. объемы реализации табачной продукции сократились, по разным данным, на 6–9 %. «По данным агентства Nielsen – на 6 %, по нашим внутренним данным, основанным на информации об отгрузках, – на 9 %», – поясняет А. Когут, директор отдела корпоративных вопросов компании «JTI Украина».

В ассоциации «Укртютюн» объясняют отрицательную динамику значительным ростом объемов нелегальной торговли,

что повлияло на снижение продаж легальных производителей *(За матеріалами публікації Ковальчук А., Шумило К. Табачные гиганты сокращают производство в Украине // Минфин.com.ua (<http://minfin.com.ua>). – 2014. – 2.02).*

Совокупные международные резервы Евросистемы (национальных центральных банков стран еврозоны и ЕЦБ) за 2013 г. снизились на 21 % и составили на конец декабря 542,372 млрд евро против 689,353 млрд евро на конец 2012 г., свидетельствует статистика ЕЦБ.

Резервы сократились в основном из-за снижения стоимости золота. Так, объем золота на конец 2013 г. составил 301,935 млрд евро против 437,242 млрд евро на конец 2012 г. При этом физический объем золота в резервах сократился до 346,566 млн тройских с 346,693 млн тройских унций.

Золото в 2013 г. сильно снизилось в цене, и многие эксперты полагают, что оно потеряло статус надежного актива.

ЕЦБ приводит данные по рыночной цене инструментов.

Объем инструментов в иностранной валюте на конец года составил 160,019 млрд евро (против 166,187 млрд евро на конец 2012 г.), СДР – 50,131 млрд евро (против 52,784 млрд евро), резервной позиции в МВФ – 28,930 млрд евро (против 31,934 млрд евро) *(Минфин.com.ua (<http://minfin.com.ua>). – 2014. – 3.02).*

За последние годы число бездомных возросло по всей Европе.

Люди по-прежнему живут и умирают на улицах. Причем таких становится все больше и больше. И речь идет не только о бездомных, но и о тех жертвах кризиса, кто оказался вынужден жить в совершенно неподходящих условиях без отопления, часто без воды, без элементарных удобств.

Франция в этом отношении одна из наиболее отсталых стран Европы. Факты говорят сами за себя: с 2001 по 2013 г. число тех, кто нуждается в жилье, возросло на 50 %. Это

3,6 млн французів. 141 тис. из них живуть на улиці, 2,8 млн – в непридатних для життя приміщеннях.

Но это не только французская проблема.

24 % всех жителей стран Евросоюза живут на грани бедности. К ним относятся 27 % всех детей в Европе, свыше 20 % людей старше 65 лет. 9 % всех европейцев нищие.

Чаще всего эта проблема касается детей, женщин, молодежи младше 25 лет и цыган. Около 53 тис. цыган во Франции не могут найти места в созданных для бездомных приютах.

И это можно увидеть во многих европейских странах. В Греции, где уровень безработицы превышает 16 %, людям становится все труднее сохранить свое жилье. Число бездомных резко возросло в последние два года. Люди порой с очень высоким уровнем образования оказываются на улице (*Euronews* (<http://ru.euronews.com>). – 2014. – 31.01).

У 2013 р. безробіття в Ізраїлі становило 6,2 %. Про це 30 січня повідомило Центральне статбюро.

За даними ЦСУ, в абсолютних цифрах не мали роботи у минулому році майже 235 тис. працездатних ізраїльтян. Бюро нагадує, що 2012 р. безробіття в країні було набагато вище – 6,7 %.

Тим часом, у грудні 2013 р. безробіття зросло на 0,1 % порівняно з листопадом (5,7 і 5,6 % відповідно). Таким чином, в останньому місяці минулого року безробітними значилися 216 000 громадян Ізраїлю (*Інтернет-портал Державної служби зайнятості України* (<http://www.dcz.gov.ua>). – 2014. – 3.02).

Росія почала торгову війну з ЄС.

Після саміту в Брюсселі Росія і Білорусь зупинили імпорту свинини з країн Євросоюзу, Білорусь також відмовилася від імпорту європейської картоплі. Як повідомляє видання, Росія купує близько чверті всієї свинини ЄС. Обмежувальні заходи Росія запровадила одразу після завершення саміту Росія – ЄС, де панувала прохолодна атмосфера через ситуацію в Україні (*Українська правда* (www.pravda.com.ua). – 2014. – 3.02).

РЕЗОНАНС

Бюлетень матеріалів оперативної інформації електронних видань

Додаток до журналу “Україна: події, факти, коментарі”

№ 8

Бюлетень підготували:

Т. Гранчак, С. Горова, І. Соколова, Н. Тарасенко

Редактори: Т. Дубас,

О. Федоренко, Ю. Шлапак

Комп’ютерна верстка:

І. Соколова

Підп. до друку 4.02.2014.

Формат 60x84 ¹/₁₆. Обл.-вид. арк. 3,65. Наклад 8 пр.

Видається в друкованому та електронному вигляді

Свідоцтво про державну реєстрацію КВ № 5358 від 03.08.2001 р.

Видавець і виготовлювач

Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського
03039, м. Київ, просп. 40-річчя Жовтня, 3

Свідоцтво про внесення суб’єкта видавничої справи

до Державного реєстру видавців, виготівників і розповсюджувачів
видавничої продукції

ДК № 1390 від 11.06.2003 р.